

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO
BIUDŽETO SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2005 m. birželio 14 d. Nr. 647

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. [17-447](#); 2004, Nr. [171-6295](#)) ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymu (Žin., 2001, Nr. [91-3190](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisykles (pridedama).

2. Įgalinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengti ir patvirtinti:

2.1. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodytų apyskaitų, ataskaitų ir kitų dokumentų formas, jų pateikimo terminų ir tvarkos aprašą;

2.2. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų atidėjimų abejotinai atgautinoms sumoms įvertinimo metodiką.

3. Pripažinti netekusiais galios:

3.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimą Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [41-1535](#));

3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 7 d. nutarimą Nr. 844 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2002, Nr. [57-2329](#));

3.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 22 d. nutarimą Nr. 1842 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2002, Nr. [113-5055](#));

3.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 29 d. nutarimą Nr. 134 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. [13-498](#));

3.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 271 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. [23-970](#));

3.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 12 d. nutarimą Nr. 752 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. [58-2589](#));

3.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 9 d. nutarimą Nr. 1142 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos

Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2003, Nr. [87-3935](#));

3.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimo Nr. 81 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [18-531](#)) 1 punktą;

3.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 28 d. nutarimą Nr. 813 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [103-3788](#));

3.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 20 d. nutarimą Nr. 1194 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 530 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [142-5196](#)).

4. Šiuo nutarimu patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatos dėl profesinės rehabilitacijos pašalpų, netekto darbingumo (invalidumo) pensijų ir neįgalaus asmens, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, neįgaliojo (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalido) įsigalioja nuo 2005 m. liepos 1 dienos.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTRĄ

ŽILVINAS PADAIGA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO
BIUDŽETO SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLĖS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės (toliau vadinama – šios Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. [17-447](#); 2004, Nr. [171-6295](#)), Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymu (Žin., 2001, Nr. [91-3190](#)), Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymu (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#)), Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu (Žin., 2004, Nr. [4-26](#)), Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. [110-3207](#); 2003, Nr. [114-5114](#)), Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymu (Žin., 2000, Nr. [111-3574](#)), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. [55-1287](#); 2002, Nr. [123-5512](#)), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu (Žin., 2004, Nr. [63-2243](#)) ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymu (Žin., 2003, Nr. [75-3472](#)). Šiose Taisyklėse nustatoma Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau vadinama – Fondas) biudžeto sudarymo, vykdymo ir finansinės atskaitomybės tvarka, valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau vadinama – socialinio draudimo įmokos) mokėjimo tvarka, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimo atidėjimo, delspinigių ir baudų išieškojimo laiko atidėjimo ir atleidimo nuo delspinigių ir baudų mokėjimo tvarka, nedarbo socialinio draudimo įmokų pervedimo į Užimtumo fondą terminai ir tvarka, taip pat pateikiama Fondo biudžeto pajamų ir išlaidų, pinigų srautų klasifikacija ir papildomos lentelės (šių Taisyklių 1 priedas), Fondo balanso, pajamų ir išlaidų, pinigų srautų ataskaitų struktūra ir pagrindiniai apskaitos principai (šių Taisyklių 2 priedas).

2. Šių Taisyklių sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos įstatymuose, kuriais vadovaujantis parengtos šios Taisyklės.

3. Šiomis Taisyklėmis turi vadovautis Fondo administravimo įstaigos, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė mokesčių inspekcija), Lietuvos Respublikos kredito įstaigos, draudėjai ir apdraustieji.

4. Draudėjais laikomi visi juridiniai asmenys, jų filialai ir atstovybės, taip pat fiziniai asmenys, kurie įstatymų nustatyta tvarka privalo mokėti socialinio draudimo įmokas.

5. Draudėjais registruojami šie subjektai: Lietuvos juridiniai asmenys, jų filialai ir atstovybės; užsienio juridiniai asmenys, jų filialai ir atstovybės bei kiti užsienio vienetai, privalantys mokėti socialinio draudimo įmokas įstatymų nustatyta tvarka; užsienio valstybių diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ir tarptautinių organizacijų atstovybės (toliau vadinama – atstovybės), akredituotos ir reziduojančios Lietuvos Respublikoje, jeigu šios atstovybės privalo mokėti socialinio draudimo įmokas įstatymų nustatyta tvarka, taip pat šių atstovybių personalo nariai, įdarbinę Lietuvos Respublikos piliečius ar nuolatinius Lietuvos gyventojus; asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (Žin., 2002, Nr. [73-3085](#)); fiziniai asmenys, kurie įstatymų nustatyta tvarka privalo mokėti socialinio draudimo įmokas.

6. Apdraustaisiais laikomi visi fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka socialinio draudimo įmokas moka patys ir (arba) už juos šias įmokas moka draudėjai. Apdraustiesiems taip pat prilyginami tie fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka draudžiami valstybės lėšomis ir už juos socialinio draudimo įmokos mokamos iš Lietuvos Respublikos

valstybės biudžeto, taip pat asmenys, kurie socialinio draudimo įmokas atitinkamai valstybinio socialinio draudimo rūšiai moka patys pagal valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo sutartis.

II. FONDO BIUDŽETO PROJEKTAS IR FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITA

7. Fondo biudžeto projektas sudaromas ir tvirtinamas šia tvarka:

7.1. Fondo biudžeto projektas sudaromas 3 biudžetiniams metams. Biudžetiniai metai – tai metai, kurie prasideda sausio 1 dieną ir baigiasi gruodžio 31 dieną.

7.2. Fondo biudžeto projektas detalizuojamas pagal šių Taisyklių 1 priede pateiktą Fondo biudžeto pajamų ir išlaidų, pinigų srautų klasifikaciją. Taip pat pateikiamos 1 priede nurodytos papildomos lentelės.

7.3. Fondo biudžeto projektą ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau vadinama – Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymas), kuriuo Lietuvos Respublikos Seimas tvirtina nurodytąjį biudžetą, projektą rengia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Fondo valdyba).

7.4. Fondo biudžeto projekte pateikiama metinė apyvarta pagal Fondo biudžeto pajamų ir išlaidų, pinigų srautų klasifikaciją ir papildomų lentelių straipsnius. Kartu su Fondo biudžeto projektu pateikiami kitų 2 metų numatomi rodikliai.

7.5. Kartu su Fondo biudžeto projektu pateikiamas šis pagrindimas:

7.5.1. bendrojo socialinio draudimo įmokų tarifo;

7.5.2. socialinio draudimo įmokų tarifų atskiroms draudimo rūšims;

7.5.3. socialinio draudimo įmokų valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei ir papildomai dalims gauti tarifo dydžio;

7.5.4. socialinio pensijų draudimo įmokos tarifo dalies, skirtos senatvės pensijos papildomai daliai;

7.5.5. socialinio draudimo įmokų valstybinio savanoriškojo socialinio pensijų draudimo papildomai pensijos daliai gauti tarifo.

7.6. Parengti Fondo biudžeto ir Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektai, taip pat kitų 2 metų numatomi rodikliai ir aiškinamasis raštas pateikiami svarstyti Fondo tarybai. Gavusi Fondo tarybos išvadą, Fondo valdyba, suderinusi su atitinkamomis valstybės institucijomis, Fondo biudžeto ir Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektus kartu su kitų 2 metų numatomais rodikliais ir aiškinamuoju raštu teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Fondo biudžeto ir Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektus kartu su kitų 2 metų numatomais rodikliais ir aiškinamuoju raštu nustatytąja tvarka teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

7.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybė apsversta ateinančių metų Fondo biudžeto, Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektus, kitų 2 metų numatomus rodiklius ir aiškinamąjį raštą ir ne vėliau kaip prieš 75 kalendorines dienas iki biudžetinių metų pabaigos pateikia juos svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui, kartu pateikdama:

7.7.1. Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto aiškinamąjį raštą;

7.7.2. Fondo tarybos išvadą;

7.7.3. bendrojo socialinio draudimo įmokų tarifo pagrindimą, nurodydama draudėjų ir apdraustųjų socialinio draudimo įmokų tarifų atskiroms draudimo rūšims dydžius;

7.7.4. socialinio draudimo įmokų valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei ir papildomai dalims gauti dydžius;

7.7.5. socialinio pensijų draudimo įmokos tarifo dalies, skirtos senatvės pensijos papildomai daliai gauti, dydį;

7.7.6. iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto mokamos socialinio draudimo įmokų dalies valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti dydį;

7.7.7. socialinio draudimo įmokų valstybinio savanoriškojo socialinio pensijų draudimo papildomai pensijos daliai gauti tarifą;

7.7.8. apdraustų asmenų, dalyvaujančių pensijų kaupime, pensijų socialinio draudimo įmokų tarifo dalį, skirtą valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos papildomai daliai gauti;

7.7.9. nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo įmokų tarifų grupių skaičių ir grupių tarifus;

7.7.10. kitų 2 metų numatomus rodiklius.

7.8. Fondo biudžetas tvirtinamas Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu pagal šių Taisyklių 1 priede pateiktą Fondo biudžeto pajamų ir išlaidų, pinigų srautų klasifikaciją. Kartu tvirtinamas bendrasis socialinio draudimo įmokų tarifas ir kiti dydžiai, nurodyti šių Taisyklių 7.7.3–7.7.9 punktuose.

7.9. Jeigu Fondo biudžetas laiku nepatvirtintas, Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudos nuo biudžetinių metų pradžios iki biudžeto patvirtinimo kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusiais metais Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudoms skirtų Fondo biudžeto lėšų.

7.10. Įsigaliojus Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymui, Fondo valdyba per 2 savaites atlieka šiuos darbus:

7.10.1. paskirsto ir patvirtina ketvirčiais Fondo biudžeto pajamas, išlaidas ir pinigų srautus pagal klasifikacijos straipsnius;

7.10.2. patvirtina Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudų sąmatas.

7.11. Fondo biudžeto rodikliai, patvirtinti Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu, prireikus tikslinami tokia pat tvarka, kaip ir tvirtinami.

8. Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaita sudaroma ir tvirtinama šia tvarka:

8.1. Metinis Fondo biudžetas baigiamas vykdyti gruodžio 31 dieną. Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaitą rengia Fondo valdyba.

8.2. Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaita rengiama pagal Tarptautinių apskaitos standartų valdybos patvirtintus tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

8.3. Fondo finansinę atskaitomybę sudaro Fondo balanso ataskaita, pajamų ir išlaidų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, finansinių ataskaitų pastabos ir Fondo valdybos aiškinamasis raštas. Fondo balanso ataskaitoje, pajamų ir išlaidų ataskaitoje ir pinigų srautų ataskaitoje rodikliai išdėstomi pagal šių Taisyklių 2 priede pateiktą Fondo balanso, pajamų ir išlaidų, pinigų srautų ataskaitų struktūrą ir pagrindinius apskaitos principus – pagal visus Fondo balanso, pajamų ir išlaidų, pinigų srautų ataskaitų klasifikacijos straipsnius. Jeigu atsiranda neatitikimų tarp šių Taisyklių 2 priede pateiktos Fondo balanso ataskaitos, pajamų ir išlaidų ataskaitos, pinigų srautų ataskaitos klasifikacijos straipsnių ir tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų, vadovaujamosi tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais. Fondo balanso ataskaitoje, pajamų ir išlaidų ataskaitoje, pinigų srautų ataskaitoje atskirai išdėstomi Fondo ir konsoliduoti Fondo bei jo kontroliuojamų įmonių veiklos rodikliai. Finansinių ataskaitų pastabos pateikiamos papildomose lentelėse (šių Taisyklių 1 priedo skyrius „III. Papildomos lentelės“).

8.4. Kasmet, ne vėliau kaip iki balandžio 10 dienos, atliekamas nepriklausomas Fondo biudžeto vykdymo ir Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudų metinės finansinės atskaitomybės auditas pagal tarptautinius audito standartus ir parengiamos išvados dėl praėjusių biudžetinių metų finansinės veiklos. Fondo biudžeto ir Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudų metinės finansinės atskaitomybės auditą turi teisę atlikti audito įmonė, įrašyta į Lietuvos auditorių rūmų sudaromą audito įmonių sąrašą ir laimėjusi audito konkursą. Konkursą organizuoja Fondo valdyba jos pačios nustatyta tvarka.

8.5. Fondo valdyba, suderinusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaitą kartu su audito išvada pateikia svarstyti Fondo tarybai, kuri pateikia išvadą. Fondo valdyba, suderinusi su atitinkamomis valstybės institucijomis, Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaitą kartu su Fondo tarybos ir audito išvada teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

8.6. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaitą kasmet, ne vėliau kaip iki balandžio 15 dienos, nustatytąja tvarka teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

8.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pritarusi Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaitai, nustatytą tvarka pateikia ją tvirtinti Lietuvos Respublikos Seimui. Fondo biudžeto vykdymo metų ataskaita tvirtinama Lietuvos Respublikos Seime pagal klasifikaciją, nustatytą šių Taisyklių 2 priede.

III. FONDO BIUDŽETO PAJAMOS

9. Fondo biudžeto pajamos (toliau vadinama – Fondo pajamos) ir jų sandara:

9.1. Fondo pajamas sudaro draudėjų ir apdraustųjų socialinio draudimo įmokos, iš jų savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo įmokos, valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos, baudos, delspinigiai, asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, taip pat socialinio draudimo įmokų sumos, pervestos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto už valstybės lėšomis apdraustus asmenis, atgautos į ankstesnių metų Fondo biudžeto išlaidas išskeltos abejotinai atgautinos sumos, Fondo veiklos pajamos ir iš turimo kapitalo gaunamos pajamos bei asignavimai iš kitų valstybės piniginių išteklių lėšoms, pervedamoms į pensijų fondus, kompensuoti.

9.2. Fondo pajamos prognozuojamos kiekvienai socialinio draudimo įmokų mokėtojų grupei, atsižvelgiant į šalies ūkio plėtros makroekonominės prognozes, planuojamus socialinio draudimo įmokų tarifus atskiroms socialinio draudimo rūšims, paskutinių 2 metų draudžiamųjų pajamų bazės ir valstybinio socialinio draudimo apdraustųjų skaičiaus kitimą.

9.3. Savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo įmokos prognozuojamos atsižvelgiant į jų valstybiniam socialiniam draudimui deklaruojamų pajamų dydį, numatomą valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinės dalies dydį ir šių asmenų skaičiaus kitimą per paskutinius 2 metus.

9.4. Fondo baudos ir delspinigiai prognozuojami atsižvelgiant į priskaičiuotas praėjusiųjų metų baudų ir delspinigių sumas bei prognozuojamą draudėjų išsiskolinimo dydį.

9.5. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai, išskyrus šių Taisyklių 9.9 punkte nustatytą atvejį, skiriami tada, kai dėl Lietuvos Respublikos Seimo ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtų teisės aktų padidėja kurios nors valstybinio socialinio draudimo rūšies išlaidos arba sumažėja pajamos, o socialinio draudimo įmokų tarifai šiai draudimo rūšiai nekeičiami arba keičiami nepakankamu dydžiu. Sprendimą dėl asignavimų Fondo biudžetui pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktus pasiūlymus ir Fondo valdybos atliktus skaičiavimus dėl būtinų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų dydžio priima Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas arba tikslindamas atitinkamų metų Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą.

9.6. Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos prognozuojamos atsižvelgiant į savanoriškai apsidraudusių asmenų deklaruojamas valstybiniam socialiniam draudimui draudžiamąsias pajamas pagal per paskutinius 2 metus sudarytas valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo sutartis, valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokų dydžius, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 339 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio pensijų draudimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [26-696](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1191 „Dėl Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpoms taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1997, Nr. [98-2497](#)) nustatytą valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir sutarčių sudarymo tvarką.

9.7. Rengiamame Fondo biudžeto projekte numatomos atgautos į ankstesnių metų išlaidas išskeltos abejotinai atgautinos sumos, atsižvelgiant į paskutinių 2 metų atgautas sumas ir jų kitimo tendencijas. Fondo biudžeto vykdymo ataskaitoje prie atgautų į ankstesnių metų išlaidas išskeltų abejotinai atgautinų sumų priskiriamos nustatytos sumažėjusios, palyginti su praėjusių metų atidėjimais, sumos.

9.8. Fondo veiklos pajamos ir iš turimo kapitalo gaunamos pajamos – tai Fondo pajamos iš tiesioginės su valstybinio socialinio draudimu susijusios Fondo administravimo įstaigų veiklos, pajamos iš Fondo kapitalo ir Fondo administravimo įstaigų pajamos, nesusijusios su valstybinio

socialiniu draudimu (išieškotinos praėjusiais metais neteisėtai padarytos išlaidos, palūkanos, dividendai, pajamų, gautinų pardavus ilgalaikį materialųjį turtą, dalis, viršijanti jo likutinę vertę, pajamos už teikiamas paslaugas ir kitos pajamos). Jų dydis numatomas atsižvelgiant į Fondo veiklos pajamų kitimą per paskutinius 2 metus.

9.9. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar kitų valstybės piniginių išteklių gali būti skiriami išlaidoms, susijusioms su pensijų sistemos reforma, kompensuojant socialinio draudimo įmokų sumas, pervedamas į pensijų kaupimo bendrovių valdomus pensijų fondus. Sprendimą dėl šių asignavimų Fondo biudžetui priima Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas arba tikslindamas atitinkamų metų Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą.

10. Pajamų skaičiavimai pateikiami lentelėse, kurių formas nustato Fondo valdyba, suderinusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

IV. FONDO BIUDŽETO IŠLAIDOS

11. Fondo biudžeto išlaidos (toliau vadinama – Fondo išlaidos) ir jų sandara:

11.1. Fondo išlaidas sudaro pensijų socialinio draudimo, ligos ir motinystės socialinio draudimo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išlaidos, sveikatos draudimui pervedamos lėšos, į pensijų kaupimo bendrovių valdomus pensijų fondus (toliau vadinama – pensijų fondai) ir nedarbo socialiniam draudimui pervedamos lėšos, įvertintos neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos ir veiklos sąnaudos;

11.2. Fondo išlaidos prognozuojamos pagal šių Taisyklių 1 priede nurodytas Fondo išlaidų klasifikacijas, atsižvelgiant į šalies ūkio plėtros makroekonominės prognozes, demografinius rodiklius, taip pat paskutinių 2 metų draudžiamųjų pajamų bazės, apdraustųjų ir socialinio draudimo išmokų gavėjų skaičiaus kitimą.

11.3. Prie pensijų socialinio draudimo išlaidų priskiriamos senatvės, netekto darbingumo (invalidumo), našlių ir našlaičių (maitintojo netekimo) ir ištarnauto laiko pensijos, kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas, numatytos Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, ir išankstinės valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos, numatytos Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatyme (Žin., 2003, Nr. [114-5116](#)), taip pat šių pensijų gavėjus laidojusiems asmenims išmokėtos pensijų sumos.

11.4. Lėšos valstybinėms socialinio draudimo pensijoms mokėti prognozuojamos pagal kiekvieną jų rūšį, atsižvelgiant į pensijų gavėjų skaičių, valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinės dalies ir draudžiamųjų pajamų kitimą, taip pat šių pensijų gavėjų skaičiaus ir vidutinių šių pensijų dydžių kitimą per paskutinius 2 metus, gyventojų struktūros (pagal amžiaus grupes) kitimą ir migracijos procesus, kitus veiksnus, turinčius įtakos pensijų gavėjų skaičiui ir nurodytųjų pensijų dydžiams.

11.5. Prie ligos ir motinystės socialinio draudimo išlaidų priskiriamos ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos, valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo ligos ir motinystės pašalpos, profesinės reabilitacijos pašalpos.

11.6. Lėšos valstybinio socialinio draudimo pašalpoms, nurodytoms šių Taisyklių 11.5 punkte, mokėti prognozuojamos pagal kiekvieną jų rūšį, atsižvelgiant į jų mokėjimo kitimą per paskutinius 2 metus ir kitus duomenis (gimstamumo ir mirtingumo statistikos rodiklius, pašalpų mokėjimo sąlygų kitimą, apdraustų asmenų sergamumo kitimo tendencijas), kitus veiksnus, turinčius įtakos pašalpų gavėjų skaičiui ir nurodytųjų pašalpų dydžiams.

11.7. Prie nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išlaidų priskiriamos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos pašalpos, netekto darbingumo vienkartinės ir periodinės kompensacijos, vienkartinės draudimo išmokos apdraustajam mirus, periodinės draudimo išmokos apdraustajam mirus, prevencijai skirtos lėšos, numatytos Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme.

11.8. Lėšos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokoms prognozuojamos atsižvelgiant į nelaimingų atsitikimų darbe ir susirgimų profesinėmis ligomis skaičiaus kitimą per paskutinius 2 metus, prognozuojamas einamųjų metų draudžiamąsias pajamas ir nukentėjusiųjų nuo nelaimingų atsitikimų darbe kompensuojamojo uždarbio dydį, kitus veiksnius, turinčius įtakos išmokų gavėjų skaičiui ir nurodytųjų išmokų dydžiams.

11.9. Į Privalomojo sveikatos draudimo fondą pervedamas lėšas sudaro gautos privalomojo sveikatos draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai, numatyti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme.

11.10. Fondo valdyba, vadovaudamasi įstatymais, atsiskaitymus su Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetu gali vykdyti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nustatyto dydžio privalomojo sveikatos draudimo įmokų ir iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto finansuojamų sveikatos priežiūros įstaigų socialinio draudimo įmokų tarpusavio įskaitymais.

11.11. Į pensijų fondus pervedamas lėšas sudaro pensijų fondams pervedamos kaupiamosios pensijų įmokos, numatytos Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme.

11.12. Prie nedarbo socialinio draudimo išlaidų priskiriamos lėšos, skirtos nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir kitoms išlaidoms pagal Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą. Lėšos nedarbo socialiniam draudimui prognozuojamos atsižvelgiant į socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamą nedarbo socialinio draudimo išmokų ir darbo rinkos politikos priemonių finansavimo lėšų ir išlaidų sąmatą.

11.13. Neatgautinos ir abejotinos atgautinos sumos prognozuojamos atsižvelgiant į per paskutinius 2 metus atidėtas neatgautinas ir abejotinas atgautinas sumas ir jų kitimo tendencijas. Fondo biudžeto vykdymo ataskaitoje neatgautinas ir abejotinas atgautinas sumas sudaro draudėjų skolos, kurių neįmanoma atgauti, ir įvertinti atidėjimai abejotinai atgautinoms sumoms.

11.14. Fondo veiklos sąnaudas sudaro Fondo administravimo įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčio, valstybės tarnautojų ir darbuotojų socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų įsigijimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, ilgalaikio turto likutinės vertės dalis, viršijanti pajamas, gautinas pardavus ilgalaikį turtą, kitos sąnaudos (sumokėtos palūkanos, delspinigiai už laiku nepervestas lėšas draudėjams pašalpoms mokėti ar laiku nepervestas pensijų įmokas į pensijų fondų sąskaitas), patiriamos administruojant visų rūšių socialinį draudimą, iš jų socialinio draudimo išmokų, kurioms taikomos tarptautinės sutartys ar Europos Sąjungos reglamentai dėl socialinės apsaugos, taip pat pensijų kaupimo dalyvių ir pensijų kaupimo sutarčių registro ir kaupiamųjų pensijų įmokų pervedimą pensijų fondams, išmokų, finansuojamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar kitų šaltinių, apskaičiavimą ir mokėjimą. Išmokų, finansuojamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar kitų šaltinių, ir atskirų socialinio draudimo įmokų rūšių administravimo sąnaudų kompensacijos numatomos Lietuvos Respublikos teisės aktuose arba aptariamose susitarimuose su atitinkamas išmokas administruojančiomis institucijomis.

11.15. Fondo administravimo įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičiaus, darbo apmokėjimo schemas ir valstybinio socialinio draudimo organizavimo išlaidų normatyvus, gavusi Fondo tarybos išvadą ir suderinusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tvirtina Fondo valdyba.

11.16. Kiekvienoje Fondo administravimo įstaigoje sudaroma tos įstaigos veiklos sąnaudų sąmata. Išlaidos šioje sąmatoje nurodomos pagal Fondo biudžeto išlaidų klasifikaciją, pateiktą šių Taisyklių 1 priedo skyriuje „III. Papildomos lentelės“. Visose Fondo administravimo įstaigose naudojama tipinė veiklos sąnaudų sąmatos forma. Sąmatos formą, jos pildymo ir apskaičiavimo tvarką nustato ir tvirtina Fondo valdyba.

12. Fondo biudžeto projekte einamųjų metų rezultatas atvaizduojamas dviem būdais: įvertinant prognozuojamus asignavimus iš kitų valstybės piniginių išteklių lėšoms, pervedamoms į pensijų fondus, kompensuoti, ir jų neįvertinant.

13. Lėšų, skirtų valstybinėms socialinio draudimo pensijoms ir valstybinio socialinio draudimo pašalpoms mokėti, skaičiavimo lentelių formas nustato Fondo valdyba, suderinusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

V. FONDO REZERVAS IR KASOS APYVARTOS LĖŠOS

14. Sudaromas Fondo rezervas. Fondo rezervas sudaromas iš Fondo pajamų dalies, viršijančios išlaidas, ir skiriamas Fondui stabilizuoti. Į Fondo rezervą įskaitomas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įvertintas ilgalaikis materialusis, nematerialusis ir finansinis sukauptas turtas.

15. Jeigu per paskutinius 2 metus nesudaromas einamųjų metų vieno mėnesio pajamų dydžio Fondo rezervas arba susikaupia daugiau kaip einamųjų metų 2 mėnesių pajamų dydžio sumos Fondo rezervas, Fondo taryba teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pasiūlymus dėl socialinio draudimo įmokų tarifų ar išmokų dydžių pakeitimo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, apsvarsčiusi Fondo tarybos pasiūlymus ir jiems pritarusi, teikia šiuos pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kuri, juos apsvarsčiusi ir jiems pritarusi, teikia Lietuvos Respublikos Seimui teisės aktų dėl socialinio draudimo įmokų tarifų ar išmokų dydžių pakeitimo projektus.

16. Fondo biudžete sudaromos kasos apyvartos lėšos, būtinos pinigų cirkuliacijai užtikrinti. Šių lėšų dydis nustatomas tvirtinant Fondo biudžetą.

VI. DRAUDĖJŲ REGISTRAVIMAS

17. Visi draudėjai privalo registruotis teritorinėse valstybinėse mokesčių inspekcijose Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

18. Valstybinė mokesčių inspekcija ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos teikia Fondo valdybai ir jos teritoriniams skyriams informaciją apie įregistruotus ir išregistruotus draudėjus. Informacijos pateikimo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija, suderinusi su Fondo valdyba.

VII. SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKŲ MOKĖJIMAS

19. Socialinio draudimo įmokos apskaičiuojamos ir mokamos už asmenis, dirbančius pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu, nuo tos dienos, kurią šie asmenys pradeda dirbti, neatsižvelgiant į draudėjo įregistravimo teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje datą. Už kitus asmenis, nurodytus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnyje, socialinio draudimo įmokos apskaičiuojamos ir mokamos nuo tos dienos, kai asmenys įgiję prievolę ar teisę būti draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

20. Socialinio draudimo įmokos į Fondą mokamos taip:

20.1. Draudėjai socialinio draudimo įmokas skaičiuoja nuo kiekvienam apdraustam asmeniui apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos, ne mažesnės kaip minimali mėnesinė alga, ir su darbo santykiais susijusių kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio išmokų, nustatytų teisės aktuose ir kolektyvinėse sutartyse, neatsižvelgiant į mokėjimo šaltinius.

20.2. Jeigu apdraustasis dirba ne vienoje darbovietėje, suma, nuo kurios skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, nustatoma kiekvienoje darbovietėje atskirai.

20.3. Nustatant minimalią mėnesinę algą, nuo kurios skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimali mėnesinė alga arba minimalus valandinis atlygis (priklausomai nuo konkrečiam darbuotojui taikomos darbo laiko apskaitos formos), nustatytas konkrečiai asmenų kategorijai.

20.4. Jeigu pagal įstatymus darbuotojas dirba ne visą darbo laiką, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo faktiško darbo užmokesčio (bet ne mažesnio kaip minimali mėnesinė alga), perskaičiuoto proporcingai dirbtam laikui. Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Žin., 2002, Nr. [64-2569](#)) 200 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, kai neįvykdžius išdirbio normų dėl darbuotojo kaltės mokama už faktiškai atliktą darbą, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo darbo užmokesčio, apskaičiuoto už faktiškai atliktą darbą.

20.5. Jeigu pažeidžiant įstatymus darbo užmokestis nustatytas mažesnis už minimalią mėnesinę algą, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo tam laikotarpiui Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimalios mėnesinės algos. Nustačius darbo įstatymų pažeidimus, kartu su papildomai apskaičiuota socialinio draudimo įmokų suma skaičiuojama bauda pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 16 straipsnį. Visa papildomai apskaičiuota draudėjo ir apdraustojo socialinio draudimo įmokų suma mokama iš darbdavio lėšų.

20.6. Apdraustieji, kurie gauna darbo užmokestį, jiems nustatytos socialinio draudimo įmokos dalį moka nuo jiems apskaičiuoto darbo užmokesčio (įskaitant ir neapmokestinamąjį pajamų dydį). Socialinio draudimo įmokas iš jų darbo užmokesčio išskaito draudėjas, laikydamasis šių Taisyklių 20.1–20.5 punktų nuostatų.

20.7. Vidaus reikalų, krašto apsaugos, valstybės saugumo sistemų įstaigos, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžios įstaigos ir valstybės įmonės moka pensijų socialinio draudimo įmokas ir nedarbo socialinio draudimo įmokas nuo statutiniams valstybės tarnautojams (išskyrus civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančius statutinius valstybės tarnautojus, kurie dirba ne Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos), profesinės karo tarnybos kariams apskaičiuoto atlyginimo už tarnybą šių Taisyklių 20.1–20.5 punktuose nustatyta tvarka. Šios institucijos taip pat išskaito nurodytųjų apdraustųjų asmenų mokamas pensijų socialinio draudimo įmokas iš jų gaunamo darbo užmokesčio šių Taisyklių 20.6 punkte nustatyta tvarka.

20.8. Valstybės institucija, perkeltanti valstybės tarnautoją į pareigas ar paskirianti profesinės karo tarnybos karį atlikti karo tarnybą Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje, Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės ar tarptautinėje karinėje ar gynybos institucijoje, moka pensijų socialinio draudimo įmokas ir nedarbo socialinio draudimo įmokas už nesukakusį senatvės pensijos amžiaus ir negaunantį pajamų, susijusių su darbo santykiais, valstybės tarnautojo ar profesinės karo tarnybos kario sutuoktinį tuo laikotarpiu, kurį valstybės tarnautojo ar profesinės karo tarnybos kario sutuoktinis praleidžia užsienyje dėl to, kad ten gyvena kartu su valstybės tarnautoju ar profesinės karo tarnybos kariu. Pensijų socialinio draudimo įmokos ir nedarbo socialinio draudimo įmokos mokamos iš valstybės institucijoms patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Šių įmokų dydis skaičiuojamas nuo 0,5 atitinkamo valstybės tarnautojo ar profesinės karo tarnybos kario pareiginės algos. Šie asmenys pensijų socialiniu draudimu ir nedarbo socialiniu draudimu draudžiami Fondo valdybos nustatyta tvarka. Ši norma netaikoma valstybės tarnautojo ir profesinės karo tarnybos kario sutuoktiniui, sukakusiam senatvės pensijos amžių ar gaunančiam pajamų, susijusių su darbo santykiais.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

20.9. Pensijų socialinio draudimo ir nedarbo socialinio draudimo įmokas pagal Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytus socialinio draudimo įmokų tarifus nuo minimalios mėnesinės algos, taikomos asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti, moka krašto apsaugos sistemos institucijos – už Lietuvos kariuomenės privalomosios pradinės karo tarnybos karius ir asmenis, atliekančius alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą. Šie asmenys pensijų socialiniu draudimu ir nedarbo socialiniu draudimu privalomai draudžiami Fondo valdybos nustatyta tvarka.

20.10. Socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti pagal Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytus socialinio draudimo įmokų tarifus moka Socialinės apsaugos ir darbo ministerija iš šiam tikslui numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų – už motinas (įmotes), tėvus (įtėvius), faktiškai auginančias (-us) vaiką, arba vaiko globėjus, auginančius vaiką iki trejų metų, tradicinių ir kitų valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų dvasininkus ir tik vienuolyne dirbančius vienuolius, nesukakusį senatvės pensijos amžiaus vieną iš neįgalaus asmens, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, tėvų (įtėvių) arba asmenį, nustatytą tvarka paskirtą šio neįgalaus asmens globėju ar rūpintoju, slaugantį namuose nurodytą neįgalų asmenį (šiuo punkte nurodytos

įmokos taip pat mokamos už vieną iš tėvų, globėją ar rūpintoją, slaugantį namuose visiškos negalios invalidą, pripažintą tokiu iki 2005 m. liepos 1 dienos). Šie asmenys pensijų socialiniu draudimu privalomai draudžiami Fondo valdybos nustatyta tvarka.

20.11. Individualios įmonės moka socialinio draudimo įmokas už šių įmonių savininkus, tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos – už jų tikruosius narius nuo individualios įmonės ar bendrijos įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos. Kiti savarankiškai dirbantys asmenys jiems priklausančias mokėti socialinio draudimo įmokas moka į Fondo biudžeto sąskaitą nuo veiklos vykdymo pradžios iki veiklos vykdymo pabaigos. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokas sumoka už verslo liudijimo galiojimo laiką.

20.12. Už savarankiškai dirbančius asmenis, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, mokamos Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto dydžio socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei ir papildomai dalims gauti.

20.13. Individualios įmonės savininkas, kuris yra įregistravęs Juridinių asmenų registre kelias individualias įmones ar įmonių filialus arba yra tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys, arba verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, privalo mokėti socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti kaip vienos individualios įmonės savininkas. Fizinis asmuo, kuris yra kelių tikrųjų ar komanditinių ūkinių bendrijų tikrasis narys, arba (ir) tuo pat metu verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, privalo mokėti šias įmokas pagrindinei pensijos daliai gauti kaip vienos tikrosios ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys.

20.14. Jeigu Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatyme (Žin., 2003, Nr. [112-4991](#)) arba Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) nustatytais atvejais individualios įmonės savininkui mirus teismas paskiria palikimo administratorių, nuo teismo nutarties paskirti jį palikimo administratoriumi įsiteisėjimo dienos individuali įmonė už palikimo administratorių privalo mokėti socialinio draudimo įmokas tokia pat tvarka kaip už individualios įmonės savininką.

20.15. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokas moka valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti. Valstybiniu socialiniu draudimu nedraudžiami verslo liudijime įrašyti fiziniai asmenys: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas ar globojamasis nuo 14 metų, globėjas (rūpintojas).

20.16. Asmenys, apsidraudę valstybiniu savanoriškuoju socialiniu draudimu, moka draudimo sutartyse nurodyto dydžio valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokas.

20.17. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokas pagal Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintą III grupės nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokų tarifą nuo minimalios mėnesinės algos, taikomos asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti, moka:

20.17.1. Švietimo ir mokslo ministerija – už profesinių mokyklų mokinius, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų studentus, atliekančius profesinę veiklos praktiką įstaigoje ar įmonėje;

20.17.2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliota Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Lietuvos darbo birža) – už asmenis, teritorinių darbo biržų siųstus profesiniam mokymui ar profesinei reabilitacijai, atliekančius profesinę veiklos praktiką įstaigoje ar įmonėje.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

20.18. Profesinių mokyklų mokiniai, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų studentai bei asmenys, teritorinių darbo biržų siųsti profesiniam mokymui ar profesinei reabilitacijai, jų profesinės veiklos praktikos įstaigoje ar įmonėje metu privalomai draudžiami nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu pagal draudėjų, nurodytų Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 3 punkte, Fondo valdybos teritoriniams skyriams pateiktus duomenis apie minėtųjų asmenų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo laikotarpius.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

20.19. Fondo valdyba pagal Fondo valdybos teritorinių skyrių duomenis apie profesinę veiklos praktiką atliekančius asmenis, kurie praėjusį kalendorinių metų ketvirtį turėjo teisę būti draudžiami valstybės lėšomis, apskaičiuoja lėšų poreikį iš Švietimo ir mokslo ministerijai bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotai Lietuvos darbo biržai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir ne vėliau kaip iki kito kalendorinių metų ketvirčio antrojo mėnesio 15 dienos teikia lėšų poreikį už praėjusį kalendorinių metų ketvirtį Švietimo ir mokslo ministerijai bei Lietuvos darbo biržai. Švietimo ir mokslo ministerija bei Lietuvos darbo birža ne vėliau kaip iki kito kalendorinių metų ketvirčio trečiojo mėnesio 15 dienos perveda į Fondą apskaičiuotą pinigų sumą. Lėšų poreikis skaičiuojamas nuo 2006 m. sausio 1 dienos.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

21. Apdraustųjų, nurodytų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustam asmeniui apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos, ne mažesnės kaip minimali mėnesinė alga (šių Taisyklių 20.3 punktą), su darbo santykiais susijusių kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio išmokų, nustatytų teisės aktuose ir kolektyvinėse sutartyse, nepriklausomai nuo mokėjimo šaltinių, įskaitant:

21.1. apdraustajam apskaičiuotą pagrindinį darbo užmokestį ir visus papildomus uždarbius (konkrečius valandinius ar dieninius tarifinius atlygius; mėnesines algas; padidintus, palyginti su normaliomis sąlygomis, tarifinius atlygius; darbo užmokestį už išsirengimo į kelionę ir įsikūrimo naujoje vietovėje laiką; kitas darbo apmokėjimo formas; kitas su darbo santykiais susijusias išmokas, apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu; tantjemas, kurios išmokamos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams, dirbantiems bendrovėje pagal darbo sutartį), kad ir kaip draudėjo apskaičiuojamas apdraustajam už jo atliktą darbą;

21.2. valstybės tarnautojui apskaičiuojamą darbo užmokestį, kurį sudaro: pareiginė alga, nustatoma pagal pareigybės kategoriją; priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją, laipsnį arba tarnybinį rangą, diplomatinį rangą; priemokos už darbą poilsio, švenčių dienomis ir nakties metu, darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis, įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą;

21.3. valstybės politikams, teisėjams ir valstybės pareigūnams apskaičiuotą darbo užmokestį, kurį sudaro: pareiginė alga; priedas už išstarnautus Lietuvos valstybei metus; valstybės pareigūnams (išskyrus prokurorus) – vienkartinė priemoka; prokurorams – priedas už kvalifikacinį rangą;

21.4. priedus ir išeitines išmokas, apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems asmenims;

21.5. apskaičiuotas kompensacijas už kasmetines, tikslines atostogas (išskyrus nėštumo ir gimdymo bei vaiko priežiūros atostogas, kai mokamos motinystės ar motinystės (tėvystės) pašalpos iš Fondo biudžeto), apskaičiuotas pinigines kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas ar už prastovos laiką ir ne teismo tvarka Teisingumo ministerijos atlygintą žalą dėl negauto darbo užmokesčio, kai žala atsirado dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2228](#)) nustatytais atvejais;

21.6. premijas, pašalpas ir kitas išmokas (iš jų laikinojo nedarbingumo, gimdymo atostogų ir vaiko priežiūros, kol jam sueis vieneri metai, atostogų laikotarpiu mokamą šių Taisyklių 20.7 punkte nurodytų įstaigų, tarnybų ir departamentų statutiniams valstybės tarnautojams ir profesinės karo tarnybos kariams vidutinį jų darbo užmokestį ar pagal įstatymus nustatytą jo dalį), vienkartinės

pinigines išmokas valstybės tarnautojams skatinti (išskyrus šių Taisyklių 22 punkte nurodytas išmokas).

22. Socialinio draudimo įmokos neskaičiuojamos nuo:

22.1. pašalpos, kurią apdraustam asmeniui išmoka darbdavys, mirus šio apdrausto asmens sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams), taip pat stichinių nelaimių, gaisrų ir sprogimų atvejais, sumos, ne didesnės kaip 5 minimalios mėnesinės algos, taikomos asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti. 5 minimalių mėnesinių algų pašalpos suma, nuo kurios neskaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, gali būti išmokama už kiekvieną mirusį apdraustojo šeimos narį, nurodytą šiame punkte;

22.2. pašalpos, kurią apdraustam asmeniui mirus draudėjas išmoka jo sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams) arba tėvams (įtėviams), kad ir kokio dydžio būtų ši pašalpa;

22.3. išmokų už buto nuomą, elektros, šiluminę energiją, karštą ir šaltą vandenį, komunalines ir ryšių paslaugas, asmeninio transporto naudojimą, darbuotojų maitinimą ir išmokų, skirtų kompensuoti išlaidas darbuotojams, kurių darbas atliekamas kelionėje, lauko sąlygomis, susijęs su važiavimu arba yra kilnojamojo pobūdžio, mokamų įstatymuose nustatyto dydžio ir nustatytais atvejais;

22.4. išmokų, skirtų komandiruočių išlaidoms atlyginti, neapmokestinamų gyventojų pajamų mokesčiu, ir komandiruočių išlaidų už asmenis, vykstančius į užsienį tarnybiniiais reikalais, kai apmokamas tik vykimas ir grįžimas (iš jų vizos įforminimas, draudimas ligos atveju ir kitos būtinosios išlaidos, susijusios su valstybių sienų kirtimu), mokamų teisės aktuose nustatyto dydžio ir nustatytais atvejais;

22.5. įstatymų nustatytų išmokų turtinei žalai dėl suluošinimo, kitokio sveikatos pakenkimo arba maitintojo mirties atlyginti;

22.6. įmonių, įstaigų ir organizacijų mokamų sumų už darbuotojų mokymą, kvalifikacijos tobulinimą, perkvalifikavimą. Šioms sumoms nepriklauso stipendijos ar kitos papildomos išmokos, susijusios su darbuotojų mokymu, kvalifikacijos tobulinimu ar perkvalifikavimu, išskyrus šių Taisyklių 22.4 punkte numatytas išmokas;

22.7. ligos pašalpų, mokamų iš draudėjo lėšų už pirmąsias 2 ligos dienas, išskyrus ligos pašalpas (išmokas), mokamas šių Taisyklių 20.7 punkte nurodytų įstaigų, tarnybų ir departamentų statutiniais valstybės tarnautojams ir profesinės karo tarnybos kariams;

22.8. delspinigių už pavėluotą išmokų, susijusių su darbo santykiais, mokėjimą;

22.9. autorinio atlyginimo pagal autorinę sutartį, sudarytą raštu, ir autorinio atlyginimo pagal autorinę sutartį dėl kūrinio paskelbimo periodiniuose leidiniuose;

22.10. draudėjo lėšų, sumokėtų už darbuotojų skiepimą nuo užkrečiamųjų ligų ir privalomą profilaktinį darbuotojų sveikatos patikrinimą;

22.11. teismų priteistos ir išieškotos sumos turtinei ir neturtinei žalai atlyginti;

22.12. švietimo įstaigų studentų ir mokinių stipendijų, pašalpų ir kompensacijų, skirtų atlyginti kelionės ir mokymosi (studijų) užsienyje išlaidas, kurioms mokėti naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšos, Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių įstatymų nustatyta tvarka įsteigtų pelno nesiekiančių vienetų lėšos, jeigu stipendijos gavėjas nėra stipendiją mokančio vieneto dalyvis ar darbuotojas ir jeigu tokia stipendija nėra susijusi su stipendijos gavėjo šiemis vienetams atliktais arba numatomais atlikti darbais, suteiktomis arba numatomomis suteikti paslaugomis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

22.13. kompensacijų, mokamų priimant darbuotojus arba perkeltiant juos į kitoje vietovėje esantį darbą;

22.14. kompensacijų už darbuotojams priklausančių įrankių, darbo drabužių nusidėvėjimą;

22.15. kompensacijų, mokamų valstybės tarnautojų ar profesinės karo tarnybos karių sutuoktiniams ir vaikams (įvaikiams), išvykusiems į užsienį kartu su paskirtais valstybės tarnautojais ar profesinės karo tarnybos kariais, išlaikyti;

22.16. su darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacijų, mokamų atstovybės darbuotojams, kurie yra atstovybės diplomatinio personalo ar administracinio techninio personalo nariai;

22.17. kompensacijų ir kitokių išmokų, gautų iš Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų, kai dirbama perkėlus į Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų institucijas, taip pat darbo užmokesčio, gauto iš Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų, kai dirbama perkėlus į Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų institucijas, jeigu nuo jo skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos pagal teisės aktus, kuriais vadovaujantis institucijos moka darbo užmokestį;

22.18. kompensacijų, mokamų darbuotojams už muzikos instrumentų naudojimą, kai teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniai darbuotojai kūrybinei veiklai naudoja asmeninės nuosavybės teise jiems priklausančius muzikos instrumentus.

23. Su darbo santykiais susijusioms kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio išmokoms nepriskiriama:

23.1. draudimo įmokos, darbdavio mokamos draudimo įmonei už darbuotojų gyvybės, nelaimingų atsitikimų ar civilinės atsakomybės draudimą, kai draudimo sutartyje yra numatyta, kad įvykus draudimui įvykiui draudimo suma bus išmokėta darbdaviui, o civilinės atsakomybės atveju – darbdaviui ar trečiajam asmeniui;

23.2. *Neteko galios nuo 2006-03-31*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [296](#), 2006-03-27, *Žin.* 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

23.3. Lietuvos mokslų akademijos savo nariams mokamos mėnesinės išmokos už Lietuvos mokslų akademijos nario vardą ir aukštųjų mokyklų mokamos universiteto senato nustatyto dydžio profesoriaus emerito mėnesinės išmokos;

23.4. darbuotojo gautų iš darbdavio nepiniginio pobūdžio pajamų (dovanų, prizų ir kt.) vertė, neapmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą;

23.5. pensinės išmokos, mokamos iš įmonės pensijų fondų ar tam tikslui skirtų lėšų buvusiems darbuotojams;

23.6. draudimo įmokos, kurių mokėjimas privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus papildomam darbuotojo gyvybės ir sveikatos draudimui;

23.7. vidutinis darbo užmokestis, sumokamas atleidžiamam iš darbo darbuotojui už uždelsimo laiką, kai su darbuotoju uždelsiama atsiskaityti dėl darbdavio kaltės.

24. Draudėjų bendrąjį valstybinio pensijų, sveikatos, ligos ir motinystės, nedarbo socialinio draudimo įmokų tarifą, jo dydžius pagal atskiras draudimo rūšis, šalies bendrą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifą, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokų tarifų grupes ir šioms grupėms priskirtų draudėjų mokamų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokų tarifus, apdraustųjų bendrąjį valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifą ir kitus rodiklius, būtinus Fondo biudžetui vykdyti, tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [296](#), 2006-03-27, *Žin.*, 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

25. Draudėjai, skaičiuodami darbo užmokesčio sumas asmenims, dirbantiems pagal darbo sutartis, narystės ar tarnybos pagrindu, taip pat mokėdami socialinio draudimo įmokas šių Taisyklių 20.8 ir 20.9 punktų nustatytais atvejais, apskaičiuoja socialinio draudimo įmokas šių Taisyklių 20.1–20.10 punktuose nustatyta tvarka už kiekvieną mėnesį ir sumoka jas į Fondą ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos, išskyrus šių Taisyklių 26 punkte numatytus atvejus. Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas turi sumokėti tą dieną, kurią iš Lietuvos Respublikos kredito įstaigų gauna lėšas praėjusio mėnesio darbo užmokesčiui išmokėti, bet ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos. Mokėjimo nurodymai pateikiami Lietuvos Respublikos kredito įstaigoms už visą atitinkamo laikotarpio socialinio draudimo įmokų sumą, kad ir kiek lėšų būtų draudėjo sąskaitoje.

26. Žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio kooperatyvai ir ūkininkai už samdomus darbuotojus socialinio draudimo įmokas į Fondą gali sumokėti iš anksto draudėjo ir Fondo valdybos teritorinio skyriaus pasirašytose sutartyse nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip iki lapkričio 15 dienos. Kalendoriniais metais gali būti pasirašyta tik atsiskaitymo už einamuosius kalendorinius metus sutartis. Pasirašytos sutarties neįvykdęs draudėjas praranda galimybę pasirašyti sutartį ateinančiais metais, o už pavėluotą socialinio draudimo įmokų sumokėjimą skaičiuojami delspinigiai šių Taisyklių 67–75 punktuose nustatyta tvarka.

27. Savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis ir asmenis, nurodytus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1–7 punktuose, socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti mokamos kartą per ketvirtį. Šios įmokos mokamos už einamąjį ketvirtį ir turi būti sumokėtos ne vėliau kaip iki to ketvirčio paskutinio mėnesio 15 dienos. Savarankiškai dirbančių asmenų, nurodytų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1–7 punktuose, socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti gali būti mokamos tokiais pat terminais ir periodiškumu. Praradus sąlygą, suteikiančią teisę nemokėti socialinio draudimo įmokų valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai, socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti už laikotarpį nuo šios sąlygos pradžios dienos turi būti mokamos šiame punkte nustatytais terminais ir periodiškumu. Savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, gali avansu mokėti socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti.

28. Savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti mokamos tik tuo atveju, jeigu individualių įmonių savininkų, tikrųjų ūkinių bendrijų ir komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamojo pelno, apskaičiuoto pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)), atėmus mokestinių metų pelno mokesčio sumą, o asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus individualią veiklą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimus, pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamųjų pajamų, apskaičiuotų pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, atėmus mokestinių metų pajamų mokesčio sumą (toliau vadinama – pajamų metinė suma), yra lygi arba didesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, taikomų asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti, sumą. Valstybiniam socialiniam draudimui deklaruota pajamų metinė suma, nuo kurios mokamos socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti, negali būti mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų sumą.

29. Savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti gali būti mokamos nuo jų pačių pasirinktos ir valstybiniam socialiniam draudimui deklaruotos pajamų sumos avansu tokiais pat terminais ir periodiškumu, kurie nustatyti savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti. Mokant avansu socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti, turi būti mokamos ir socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti.

30. Pajamų metinė suma apskaičiuojama pasibaigus mokestiniams metams pagal metinę pajamų (pelno) mokesčio deklaraciją.

31. Jeigu savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, pajamų metinė suma lygi arba didesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, o valstybiniam socialiniam draudimui deklaruotų pajamų suma, nuo kurios per mokestinius metus savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, avansu sumokėjo socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti, yra mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, šie asmenys privalo papildomai sumokėti socialinio draudimo įmokas nuo jų pačių pasirinktos valstybiniam socialiniam draudimui deklaruojamų pajamų metinės sumos

(kuri negali būti mažesnė negu 12 minimalių mėnesinių algų) ir valstybiniam socialiniam draudimui per mokestinius metus deklaruotų pajamų skirtumo. Socialinio draudimo įmokas jie privalo sumokėti iki metinės pajamų (pelno) mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos. Pavėlavus sumokėti socialinio draudimo įmokas (socialinio draudimo įmokų skirtumą) iki nurodytojo termino, Fondo valdybos teritoriniai skyriai skaičiuoja delspinigius ir išieško įsiskolinimus įstatymų nustatyta tvarka.

32. Savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, sumokėtos socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti įskaitomos už tuos metus, už kuriuos jos buvo apskaičiuotos.

33. Savarankiškai dirbančiam asmeniui, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, per metus sumokėjus socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos papildomai daliai gauti nuo pajamų sumos, lygios ar didesnės už 12 minimalių mėnesinių algų, valstybiniam socialiniam draudimui deklaruota pajamų suma, nuo kurios sumokėtos socialinio draudimo įmokos, įskaitoma kaip šio asmens draudžiamosios pajamos.

34. Avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos, kai savarankiškai dirbantiems asmenims, įvertinus jų sumokėtas socialinio draudimo įmokas, buvo paskirtos valstybinės socialinio draudimo pensijos arba atitinkamu laikotarpiu buvo įsigaliojusi pensijų kaupimo sutartis.

35. Pertvarkomų individualių įmonių savininkų, tikrųjų ūkinių bendrijų ir komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių prievolė mokėti socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei ir papildomai dalims nustatoma pagal jų pačių pertvarkymo dieną valstybiniam socialiniam draudimui deklaruotas pajamų sumas už mokestinį laikotarpį iki pertvarkymo pabaigos.

36. Pajamų metinių sumų ribos perskaičiuojamos proporcingai veiklos vykdymo laikotarpiui tais atvejais, kai savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, vykdė veiklą ne visus mokestinius metus.

37. Tais atvejais, kai kelių savininkų (bendrasavininkų) individuali įmonė ar ūkinė bendrija, turinti kelis tikruosius narius, taip pat narius komanditorius, pateikia metinę pajamų (pelno) mokesčio deklaraciją, draudėjas Fondo valdybos teritoriniam skyriui turi nurodyti pajamų metinių sumų paskirstymą kiekvienam asmeniui atskirai.

38. Tais atvejais, kai savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, pateikia kelias metines pajamų (pelno) mokesčio deklaracijas, asmens metinė pajamų suma apskaičiuojama bendrai iš visų pateiktų metinių pajamų (pelno) mokesčio deklaracijų.

39. Valstybiniam socialiniam draudimui deklaruojamų pajamų deklaravimo ir apskaitos formas ir šių pajamų sutikrinimo su metinėje pajamų (pelno) mokesčio deklaracijoje nurodytomis pajamomis tvarką nustato Fondo valdyba, suderinusi su Valstybine mokesčių inspekcija.

40. Asmenys, turintys verslo liudijimus, įsigytus trumpesniai kaip 3 mėnesių laikotarpiui, socialinio draudimo įmokas moka už visą verslo liudijimo galiojimo laiką per 5 darbo dienas nuo verslo liudijimo įsigaliojimo ar jo galiojimo laiko pratęsimo. Asmenys, turintys verslo liudijimus, įsigytus ketvirčiui ar ilgesniam laikotarpiui, socialinio draudimo įmokas moka tokiais pat terminais ir periodiškumu, kurie nustatyti savarankiškai dirbantiems asmenims (šių Taisyklių 27 punktą). Pasikeitus valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinės dalies dydžiui verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu, socialinio draudimo įmokos atitinkamai perskaičiuojamos ir jų skirtumo suma sumokama per mėnesį nuo valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinės dalies dydžio pasikeitimo dienos. Valstybinė mokesčių inspekcija ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos teikia Fondo valdybai ir jos teritoriniams skyriams informaciją apie verslo liudijimus įsigijusius asmenis.

41. Teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija, išduodama naują ar pratęsdama anksčiau įsigytą verslo liudijimą asmeniui, patikrina Fondo valdybos teritorinio skyriaus pateiktą asmenų, įsiskolinusių Fondui, sąrašą. Jeigu asmuo, įsigyjantis verslo liudijimą, skolingas Fondui, teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija verslo liudijimo neišduoda ar nepratęsia, kol nesumokamas

įsiskolinimas Fondui ir teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai nepateikiamas tai patvirtinantis dokumentas.

42. Socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai už ne visą mėnesį apskaičiuojamos proporcingai išduodamo ar pratęsiamo verslo liudijimo galiojimo laikui, pagal kalendorinių dienų skaičių.

43. Socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai dydis nepriklauso nuo įsigyjamų verslo liudijimų skaičiaus tuo atveju, kai įsigyjamų verslo liudijimų galiojimo laikas sutampa ir šiuos verslo liudijimus įsigijęs asmuo draudžiasi valstybiniu socialiniu draudimu kaip turintis vieną verslo liudijimą.

44. Jeigu asmuo pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, bet savo noru (pateikęs prašymą raštu Fondo valdybos teritoriniam skyriui) sumoka socialinio draudimo įmokas už visą kalendorinį mėnesį, jam įskaitomas valstybinio socialinio draudimo stažas už visą mėnesį.

45. Savarankiškai dirbančių asmenų socialinio draudimo įmokų nei valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei, nei papildomai dalims galima nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į jų valstybinio socialinio draudimo stažą) tik tuo atveju, kai individualių įmonių savininkų, tikrųjų ūkinių bendrijų ar komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių ir asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus individualią veiklą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimus, pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamojo pelno (pajamų), apskaičiuoto pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą (Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą), atėmus mokesčių metų pelno (pajamų) mokesčio sumą, yra mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų ir šie asmenys:

45.1. gauna valstybinę socialinio draudimo senatvės ar valstybinę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, paskirtą ir (ar) mokamą pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą;

45.2. gauna šalpos pensiją ar šalpos kompensaciją, išskyrus šalpos našlaičių pensiją, pagal Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymą (Žin., 1994, Nr. [96-1873](#); 2004, Nr. [21-619](#));

45.3. gauna su socialinio draudimo santykiais susijusią (socialinio draudimo) senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją iš Europos Sąjungos valstybės narės, taip pat iš šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo;

45.4. yra laisvės atėmimo vietoje (ši nuostata taip pat taikoma, kai asmuo atlieka arešto bausmę arba jam paskirta kardomoji priemonė – kardomasis kalinimas) arba jiems Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) nustatyta tvarka teismo nuosprendžiu yra paskirtos priverčiamosios stacionaraus stebėjimo medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonės specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose;

45.5. yra įregistravę likviduojamos individualios įmonės ar ūkinės bendrijos statusą Juridinių asmenų registre, o visi individualios įmonės ar ūkinės bendrijos darbuotojai atleisti iš darbo;

45.6. privalomai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;

45.7. turi būtinąjį valstybinio socialinio draudimo pensijų stažą valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai gauti (30 metų) pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą.

46. Jeigu savarankiškai dirbančių asmenų, išskyrus verslo liudijimus turinčius asmenis, pajamų metinė suma lygi arba didesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, šie asmenys privalo sumokėti socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei ir papildomai dalims gauti iki metinės pajamų (pelno) mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai nustatyto termino paskutinės dienos.

47. Jeigu savarankiškai dirbantys asmenys, kurie gali nemokėti socialinio draudimo įmokų papildomai pensijos daliai (šių Taisyklių 28 punktą) ar pagrindinei ir papildomai pensijos dalims (šių Taisyklių 45.1-45.7 punktai), per mokesčius metus moka socialinio draudimo įmokas, o pagal

metinę pajamų (pelno) mokesčio deklaraciją nustatoma, kad jų pajamų metinė suma yra mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, permokėtos socialinio draudimo įmokos gali būti asmens pageidavimu įskaitomos kaip šio asmens draudžiamosios pajamos, arba įskaitomos kitam mokėjimo laikotarpiui, arba grąžinamos, išskyrus šių Taisyklių 34 punkte numatytus atvejus. Sumokėtos socialinio draudimo įmokos negrąžinamos iki pajamų (pelno) mokesčio deklaracijos už mokestinius metus pateikimo ir valstybiniam socialiniam draudimui deklaruotų pajamų sumų sutikrinimo su metinėje pajamų (pelno) mokesčio deklaracijoje nurodytomis pajamomis pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis.

48. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokų gali nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į jų valstybinio socialinio draudimo stažą) tuo atveju, jeigu jie:

48.1. gauna valstybinę socialinio draudimo senatvės ar valstybinę socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, paskirtą ir (ar) mokamą pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą;

48.2. gauna šalpos pensiją ar kompensaciją, išskyrus šalpos našlaičių pensiją, pagal Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymą;

48.3. gauna su socialinio draudimo santykiais susijusią (socialinio draudimo) senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją iš Europos Sąjungos valstybės narės, taip pat iš šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo;

48.4. yra laisvės atėmimo vietoje, įskaitant atvejus, kai asmuo atlieka arešto bausmę arba jam paskirta kardomoji priemonė – kardomasis kalinimas, arba jiems Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka teismo nuosprendžiu yra paskirtos priverčiamosios stacionaraus stebėjimo medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonės specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose;

48.5. privalomai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;

48.6. turi būtinąjį valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai gauti (30 metų) arba yra sukakę senatvės pensijos amžių pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymą.

49. Draudėjai mokėjimo dokumentuose privalo nurodyti socialinio draudimo įmokų kodus. Socialinio draudimo įmokų kodų sąrašą parengia ir tvirtina Fondo valdyba. Už socialinio draudimo įmokos kodo įrašo teisingumą atsako socialinio draudimo įmokų mokėjimo dokumentą pildantis asmuo. Jeigu šiame dokumente nurodytas socialinio draudimo įmokos kodas neatitinka socialinio draudimo įmokos pavadinimo, pirmenybė teikiama socialinio draudimo įmokos kodui.

50. Lietuvos Respublikos kredito įstaigos, gavusios mokėjimo dokumentą, pagal socialinio draudimo įmokos gavėjo sąskaitos numerį privalo patikrinti, ar mokėjimo dokumente būtina nurodyti socialinio draudimo įmokos kodą. Jeigu socialinio draudimo įmokos kodas būtinas, bet nenurodytas, arba jeigu nurodytas kodas, kurio nėra socialinio draudimo įmokų kodų sąrašė, mokėjimo dokumentas grąžinamas pateikėjui.

51. Socialinio draudimo įmoka grąžinama verslo liudijimą turinčiam asmeniui arba įskaitoma būsimajam laikotarpiui tais atvejais, kai teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija pateikia duomenis apie pajamų mokesčio įskaitymą arba grąžinimą šiam asmeniui, išskyrus šių Taisyklių 34 punkte numatytus atvejus.

52. Sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įskaitymo arba grąžinimo priima Fondo valdybos teritorinio skyriaus direktorius, gavęs verslo liudijimą turinčio asmens prašymą ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimo dėl pajamų mokesčio įskaitymo arba grąžinimo kopiją.

53. Jeigu verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu asmuo praranda sąlygą, suteikiančią teisę nemokėti socialinio draudimo įmokų, jis privalo apie tai pranešti Fondo valdybos teritoriniam skyriui ir sumokėti įsiskolinimą už likusį verslo liudijimo galiojimo laiką per 5 darbo dienas.

54. Asmenys, turintys meno kūrėjo statusą ir užsiimantys individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus tuos, kurie verčiasi individualia veikla turėdami verslo liudijimus (toliau vadinama – asmenys, turintys meno kūrėjo

statusą ir užsiimantys individualia veikla), remiantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, gali mokėti dalį socialinio draudimo įmokos valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai. Meno kūrėjo statuso suteikimą (netekimą) tvirtina kultūros ministras. Kultūros ministerija teikia Fondo valdybai duomenis apie asmenis, turinčius meno kūrėjo statusą. Informacijos pateikimo tvarką nustato Kultūros ministerija, suderinusi su Fondo valdyba. Fondo valdyba duomenis apie asmenis, turinčius meno kūrėjo statusą ir užsiimančius individualia veikla, teikia Fondo valdybos teritoriniams skyriams. Fondo valdybos teritoriniai skyriai organizuoja šių asmenų valstybinį socialinį draudimą.

55. Teisė mokėti socialinio draudimo įmokos dalį valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai nustatoma Fondo valdybos teritoriniam skyriui atlikus valstybiniam socialiniam draudimui deklaruotų pajamų sumų sutikrinimą su metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje nurodytomis pajamomis pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis. Fondo valdybos teritorinis skyrius, nustatęs, kad asmens, turinčio meno kūrėjo statusą ir užsiimančio individualia veikla, pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamųjų pajamų, apskaičiuotų pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, atėmus mokestinių metų pajamų mokesčio sumą, yra mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų, taikomų asmens draudžiamųjų pajamų koeficientui apskaičiuoti, perskaičiuoja šio asmens socialinio draudimo įmokas, įvertindamas socialinio draudimo įmokos dalį, dengiamą valstybės lėšomis.

56. Asmens sumokėta socialinio draudimo įmokos dalis valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai, kuri yra nustatoma Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme ir dengiama valstybės lėšomis, asmens pageidavimu įskaitoma kitam mokėjimo laikotarpiui arba gražinama nustatytą tvarką, išskyrus tuos atvejus, kai atsižvelgiant į šias įmokas jau paskirta ir mokama valstybinė socialinio draudimo pensija.

57. Asmenų, turinčių meno kūrėjo statusą ir užsiimančių individualia veikla, socialinio draudimo įmokos dalis valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gali būti dengiama valstybės lėšomis už laikotarpį nuo meno kūrėjo statuso suteikimo sprendimo patvirtinimo dienos. Asmenys, netekę meno kūrėjo statuso, netenka lengvatos mokėti socialinio draudimo įmokos dalį valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai nuo meno kūrėjo statuso netekimo sprendimo patvirtinimo dienos.

58. Fondo valdyba pagal Fondo valdybos teritorinių skyrių duomenis apie asmenis, turinčius meno kūrėjo statusą ir užsiimančius individualia veikla, kurie praėjusiais mokestiniais metais turėjo teisę mokėti socialinio draudimo įmokos dalį valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai, apskaičiuoja lėšų poreikį iš Kultūros ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, ir kasmet, ne vėliau kaip iki lapkričio 1 d., teikia lėšų poreikį už praėjusius metus Kultūros ministerijai. Kultūros ministerija kasmet, iki lapkričio 15 d., perveda į Fondą apskaičiuotą pinigų sumą, jeigu ji neviršija Kultūros ministerijai skirtų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų šiam tikslui numatytų lėšų. Jeigu suma viršija numatytas lėšas, įsiskolinimas Fondui dengiamas iš kitų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto Kultūros ministerijai tam numatytų asignavimų. Lėšų poreikis skaičiuojamas nuo 2006 m. sausio 1 dienos.

59. Asmenys, turintys meno kūrėjo statusą ir užsiimantys individualia veikla, nesumokėję už praėjusius mokestinius metus iki tų metų ketvirto ketvirčio paskutinio mėnesio 15 dienos socialinio draudimo įmokų valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai gauti, netenka teisės tais metais naudotis šia lengvata.

60. Asmuo, turintis meno kūrėjo statusą ir užsiimantis individualia veikla, kuris yra individualios įmonės savininkas, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys, negali naudotis lengvata ir privalo mokėti socialinio draudimo įmokas kaip individualios įmonės savininkas, tikrosios ar komanditinės ūkinės bendrijos tikrasis narys.

VIII. SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKŲ ĮSISKOLINIMO SUMOKĖJIMO ATIDĖJIMAS

61. Fondo valdyba gali atidėti draudėjams socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo Fondui sumokėjimą iki vienerių metų šia tvarka:

61.1. Draudėjams, mokantiems socialinio draudimo įmokas už apdraustuosius, nurodytus Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, gali būti atidėtas minėtųjų įmokų įsiskolinimo Fondui sumokėjimas, jeigu draudėjas per 3 paskutinius mėnesius iki prašymo pateikimo sumokėjo ne mažesnes už vidutines šių 3 mėnesių apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas ir jo finansiniai įsipareigojimai yra mažesni už jo turtą.

61.2. Dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo draudėjas Fondo valdybos teritoriniam skyriui pateikia motyvuotą prašymą, kuriame nurodo įsiskolinimo priežastis, būsimą veiklą, turinčią pagerinti draudėjo finansinę būklę, ir įsiskolinimo grąžinimo grafiką, taip pat paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą.

61.3. Fondo valdybos teritorinis skyrius, gavęs draudėjo prašymą ir reikalaujamus dokumentus, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų juos išnagrinėja, parengia išvadą, patikslina įsiskolinimo grąžinimo grafiką ir visą medžiagą kartu su Fondo lėšų finansine ataskaita pateikia Fondo valdybai.

61.4. Nuo dokumentų pateikimo Fondo valdybai dienos socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas ir sankcijų taikymas sustabdomas.

61.5. Fondo valdyba per 20 darbo dienų nuo Fondo valdybos teritorinio skyriaus išvadų gavimo išnagrinėja prašymą ir priėmusi sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo išsiunčia pranešimą draudėjui ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui. Fondo valdyba, priimdama sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo, viršijančio 100 tūkst. litų, sumokėjimo atidėjimo, turi atsižvelgti ir į Fondo tarybos pasiūlymus dėl įsiskolinimo atidėjimo.

61.6. Jeigu draudėjas kreipiasi dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo, kuriam pagal konsoliduotos Europos Bendrijos steigimo sutarties (Žin., 2004, Nr. [2-2](#)) 88 straipsnį taikomos Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, Fondo valdybos teritorinis skyrius, išnagrinėjęs draudėjo pateiktą medžiagą ir teikdamas ją Fondo valdybai, kartu pateikia pranešimą apie valstybės pagalbą Konkurencijos tarybai pagal Valstybės pagalbos projektų ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo valstybės pagalbos teikėjams, valstybės pagalbos pranešimų ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo Europos Komisijai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 1136 (Žin., 2004, Nr. [137-4987](#)) (toliau vadinama – Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos taisyklės). Konkurencijos taryba, gavusi valstybės pagalbos pranešimą, patikrina, ar valstybės pagalbos pranešimas tinkamai užpildytas, ir patikrintą pranešimą perduoda Europos Komisijai arba grąžina valstybės pagalbos teikėjui pataisyti. Fondo valdyba, gavusi Europos Komisijos pritarimą valstybės pagalbos teikimui, per 20 darbo dienų išnagrinėja draudėjo prašymą ir priėmusi sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo išsiunčia pranešimą draudėjui ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui.

61.7. Fondo valdybos teritoriniai skyriai per 10 darbo dienų nuo Fondo valdybos pranešimo gavimo sudaro su draudėju socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo sutartį. Vienas sutarties egzempliorius išsiunčiamas Fondo valdybai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po sutarties pasirašymo.

61.8. Savarankiškai dirbantys asmenys, mokantys socialinio draudimo įmokas už save, kreipdamiesi dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo, Fondo valdybos teritoriniam skyriui pateikia motyvuotą prašymą, kuriame nurodo įsiskolinimo priežastis ir įsiskolinimo grąžinimo grafiką.

61.9. Fondo valdybos teritoriniai skyriai, gavę savarankiškai dirbančio asmens prašymą, patikslinę įsiskolinimo grąžinimo grafiką, parengia išvadą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų visą medžiagą pateikia Fondo valdybai. Nuo dokumentų pateikimo Fondo valdybos teritoriniam skyriui dienos socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas ir sankcijų taikymas sustabdomas. Fondo valdyba ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima sprendimą dėl socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo ir paveda Fondo valdybos teritoriniam skyriui sudaryti su draudėju socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo sutartį. Fondo valdybos teritoriniai skyriai per 10 darbo dienų nuo Fondo valdybos pavedimo gavimo sudaro su draudėju

socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo sutartį. Vienas sutarties egzempliorius išsiunčiamas Fondo valdybai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po sutarties pasirašymo.

62. Pagal sutartis atidėtas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas pradedamas grąžinti Fondui ne vėliau kaip kitą mėnesį po socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo atidėjimo termino pabaigos sutartyje numatytu laiku ir sumomis.

63. Sutarties galiojimo laikotarpiu draudėjas privalo mokėti visas einamąsias socialinio draudimo įmokas.

64. Jeigu draudėjas, kuriam atidėtas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimas, per nustatytą laiką nesudaro su Fondo valdybos teritoriniu skyriumi socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimo atidėjimo sutarties, įsiskolinimo išieškojimas ir sankcijų taikymas jam atnaujinamas, apie tai raštu pranešus draudėjui.

65. Jeigu laikotarpiu, kuriam atidėtas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimas, draudėjas nesumoka einamųjų socialinio draudimo įmokų, nevykdo sutartyje nurodytų skolos grąžinimo sąlygų arba yra reorganizuojamas, Fondo valdybos teritorinis skyrius sutartį su draudėju nutraukia ir išieško iš jo likusią įsiskolinimo sumą kartu su delspinigiais už visą laikotarpį, kaip numatyta sutartyje.

66. Fondo valdybos teritoriniai skyriai apie sutarties nutraukimą arba nesudarymą per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo raštu informuoja Fondo valdybą ir draudėją, nurodę priežastis, dėl kurių sutartis nutraukta arba nesudaryta.

IX. DELSPINIGIAI

67. Visiems draudėjams, pavėlavusiems sumokėti socialinio draudimo įmokas, skaičiuojami delspinigiai Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, taikoma už pavėluotą mokesčių mokėjimą. Delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai socialinio draudimo įmokos turėjo būti sumokėtos, ir baigiami skaičiuoti socialinio draudimo įmokų sumokėjimo dieną įskaitytinai. Delspinigiai negali būti skaičiuojami ilgiau kaip 180 dienų nuo teisės priverstinai išieškoti socialinio draudimo įmokas atsiradimo dienos.

68. Socialinio draudimo įmokų sumokėjimo diena, kai atsiskaitoma pervedant negrynus pinigus per kredito įstaigas, jeigu draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos sąskaitos yra skirtingose kredito įstaigose, laikoma diena, kurią kredito įstaiga, kurioje yra Fondo administravimo įstaigos sąskaita, gauna lėšas iš draudėjo kredito įstaigos. Kai draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos sąskaitos yra toje pačioje kredito įstaigoje, socialinio draudimo įmokų sumokėjimo diena laikoma diena, kurią kredito įstaiga įrašo lėšas į Fondo administravimo įstaigos sąskaitą.

69. Mokant grynais pinigais, socialinio draudimo įmokų sumokėjimo diena laikoma diena, kurią socialinio draudimo įmokos sumokamos kredito įstaigos, kurioje yra Fondo administravimo įstaigos sąskaita, kasoje.

70. Mokant pašto perlaide, socialinio draudimo įmokų sumokėjimo diena laikoma diena, kurią pašto įstaigos mokėjimo nurodymas pervesti socialinio draudimo įmokas į Fondo administravimo įstaigos sąskaitą pagal Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymą (Žin., 1999, Nr. [97-2775](#); 2003, Nr. [61-2753](#)) laikomas įvykdytu.

71. Mokant užsienio valiuta, socialinio draudimo įmokų sumokėjimo diena laikoma diena, kurią draudėjo mokėjimo nurodymas pervesti socialinio draudimo įmokas į Fondo administravimo įstaigos sąskaitą pagal Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymą laikomas įvykdytu. Jeigu socialinio draudimo įmokas draudėjas sumoka užsienio valiuta, mokėjimo nurodyme jis privalo nurodyti, kad komisinį atlyginimą už mokėjimo nurodymo vykdymą sumoka mokėtojas. Draudėjui nurodžius, kad komisinį atlyginimą už mokėjimo nurodymo vykdymą visiškai arba iš dalies padengia gavėjas, Fondo administravimo įstaiga draudėjui įskaito mokėjimo nurodyme nurodytą socialinio draudimo įmokų sumą, sumažintą iš Fondo administravimo įstaigos sąskaitos išskaičiuota komisinio atlyginimo suma.

72. Draudėjai, mokėdami socialinio draudimo įmokas, privalo atsižvelgti į mokėjimo nurodymų įvykdymo terminus, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme nustatytus kredito įstaigoms.

73. Kredito įstaigos už pavėluotą socialinio draudimo įmokų įskaitymą į Fondo administravimo įstaigos sąskaitą moka palūkanas, apskaičiuotas Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme nustatyta tvarka.

74. Fondo administravimo įstaigos moka delspinigius už draudėjams pavėluotai pervestas lėšas ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpoms. Delspinigių dydis nustatomas pagal finansų ministro nustatytą delspinigių dydį, taikomą už pavėluotą mokesčių mokėjimą. Delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo tos dienos, kurią draudėjas, nustatytuoju laiku iš Fondo negavęs lėšų, išmokėjo šią išmoką jos gavėjui savo lėšomis, ir skaičiuojami tol, kol pervedamos lėšos už šią išmoką. Skaičiuojant delspinigius, lėšų pervedimo diena nustatoma kaip ir socialinio draudimo įmokų pervedimo diena (šių Taisyklių 67–71 punktai).

75. Už pavėluotai dėl savo kaltės pervestas kaupiamąsias įmokas Fondo valdyba pensijų kaupimo bendrovėms moka delspinigius. Delspinigių dydis nustatomas pagal finansų ministro nustatytą normą, taikomą už pavėluotą mokesčių mokėjimą. Delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos pasibaigus 60 dienų terminui, kuris skaičiuojamas nuo dienos, iki kurios draudėjai privalo pateikti Fondo valdybos teritoriniam skyriui informaciją apie kiekvienam apdraustajam per kalendorinį ketvirtį apskaičiuotas draudžiamųjų pajamų ir socialinio draudimo įmokų sumas, o savarankiškai dirbantys asmenys – informaciją apie valstybiniam socialiniam draudimui deklaruojamas pajamų, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos papildomai pensijos daliai, sumas ir nuo jų apskaičiuotas ir sumokėtas socialinio draudimo įmokų sumas, taip pat socialinio draudimo įmokų sumas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai, t. y. už kiekvieną ketvirtį, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 15 dienos, ir skaičiuojami iki kaupiamųjų pensijų įmokų pervedimo dienos įskaitytinai.

X. DELSPINIGIŲ IŠIEŠKOJIMO LAIKO ATIDĖJIMAS IR ATLEIDIMAS NUO JŲ MOKĖJIMO

76. Fondo valdyba draudėjams gali atidėti delspinigių, apskaičiuotų už pavėluotai sumokėtas socialinio draudimo įmokas, išieškojimo laiką arba atleisti juos nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo, jeigu buvo aplinkybių, kurios nepriklausė nuo draudėjų valios, kurių jie nenumatė ir negalėjo numatyti, dėl to negalėjo laiku sumokėti socialinio draudimo įmokų į Fondą.

77. Dėl priskaičiuotų delspinigių išieškojimo laiko atidėjimo ir atleidimo nuo priskaičiuotų delspinigių, viršijančių 100 tūkst. litų, pasiūlymus Fondo valdybai teikia Fondo taryba. Tik gavusi Fondo tarybos pritarimą Fondo valdyba priima sprendimą dėl priskaičiuotų delspinigių išieškojimo laiko atidėjimo ar atleidimo nuo jų.

78. Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, gali būti atleistos nuo delspinigių mokėjimo tik tiek, kiek jos nebuvo finansuojamos pagal Finansų ministerijos ir savivaldybių pateiktas ataskaitas.

79. Draudėjai gali kreiptis į Fondo valdybos teritorinius skyrius dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo arba išieškojimo laiko atidėjimo, pateikdami:

79.1. motyvuotą prašymą;

79.2. dokumentus, patvirtinančius įsiskolinimo priežastis (įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, pateikia Finansų ministerijos ar savivaldybės ataskaitas apie jų nevisišką ar ne laiku vykdomą finansavimą (mėnesiais);

79.3. paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą (savarankiškai dirbantys asmenys pateikia patvirtintas įsiskolinimo laikotarpio pajamų deklaracijų kopijas);

79.4. delspinigių sumokėjimo grafiką;

79.5. Fondo lėšų paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą.

80. Fondo valdybos teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo dokumentų gavimo juos išnagrinėja, surašo pažymą, patvirtinančią socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir delspinigių apskaičiavimo pagal mokėjimo laikotarpius duomenų tikslumą, apsversto dokumentais pagrįstas priežastis, dėl kurių nustatytuojų laiku nesumokėtos socialinio draudimo įmokos ir susidarę delspinigiai, parengia išvadas, nuo kokios delspinigių sumos mokėjimo draudėjas galėtų būti atleidžiamas, kokiai delspinigių sumai galėtų būti sudaryta išieškojimo laiko atidėjimo sutartis, o kokią delspinigių sumą draudėjas turėtų sumokėti, jeigu ji susidarė dėl aplinkybių, kurios priklausė nuo draudėjo valios ir kurias jis numatė ar galėjo numatyti, ir medžiagą pateikia Fondo valdybai.

81. Nuo dokumentų pateikimo Fondo valdybai dienos delspinigių išieškojimas ir sankcijų taikymas sustabdomas.

82. Anksčiau sumokėti ar priverstine tvarka išieškoti delspinigiai draudėjui negrąžinami.

83. Fondo valdyba per 20 darbo dienų nuo Fondo valdybos teritorinio skyriaus parengtos medžiagos gavimo išnagrinėja prašymą ir priėmusi sprendimą dėl atleidimo ar neatleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo arba jų išieškojimo laiko atidėjimo išsiunčia pranešimą draudėjui ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui.

84. Jeigu draudėjas kreipiasi dėl delspinigių, apskaičiuotų už pavėluotai sumokėtas socialinio draudimo įmokas, išieškojimo laiko atidėjimo arba atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo, kuriam pagal konsoliduotos Europos Bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnį taikomos Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, Fondo valdybos teritorinis skyrius, išnagrinėjęs draudėjo pateiktą medžiagą ir teikdamas ją Fondo valdybai, kartu pateikia pranešimą apie valstybės pagalbą Konkurencijos tarybai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles. Konkurencijos taryba, gavusi valstybės pagalbos pranešimą, patikrina, ar valstybės pagalbos pranešimas tinkamai užpildytas, ir patikrintą pranešimą perduoda Europos Komisijai arba grąžina valstybės pagalbos teikėjui pataisyti. Fondo valdyba, gavusi Europos Komisijos pritarimą valstybės pagalbos teikimui, per 20 darbo dienų išnagrinėja draudėjo prašymą ir priėmusi sprendimą dėl delspinigių išieškojimo laiko atidėjimo arba atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo išsiunčia pranešimą draudėjui ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui.

85. Fondo valdybos teritoriniai skyriai per 10 darbo dienų nuo Fondo valdybos pranešimo gavimo sudaro su draudėjais delspinigių išieškojimo laiko atidėjimo sutartis. Vienas sutarties egzempliorius išsiunčiamas Fondo valdybai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po sutarties pasirašymo.

86. Pagal sutartį atidėtas delspinigių į Fondą mokėjimas atnaujinamas ne vėliau kaip kitą mėnesį po delspinigių išieškojimo atidėjimo termino sutartyje numatytu laiku ir sumomis.

87. Jeigu draudėjas, kuriam Fondo valdybos sprendimu atidėtas delspinigių išieškojimas, per nustatytąjį laiką nesudaro su Fondo valdybos teritoriniu skyriumi sutarties, delspinigių išieškojimas ir sankcijų taikymas jam atnaujinamas.

88. Fondo valdybos teritoriniai skyriai apie sutarties nutraukimą arba nesudarymą per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo raštu informuoja Fondo valdybą ir draudėją, nurodę priežastis, dėl kurių sutartis nutraukta arba nesudaryta.

XI. BAUDOS, JŲ SUMOKĖJIMO (IŠIEŠKOJIMO) ATIDĖJIMAS IR ATLEIDIMAS NUO MOKĖJIMO

89. Jeigu draudėjai socialinio draudimo įmokas neteisėtai sumažina, į Fondą išieškoma visa suma, kuria sumažintos socialinio draudimo įmokos, taip pat dvigubai didesnė už šią sumą bauda.

90. Jeigu draudėjas pastebi apskaičiavęs per mažas socialinio draudimo įmokas, bet iki pavidimo draudėją patikrinti (jeigu pavidimo nėra – iki tikrinimo pradžios) klaidas savanoriškai ištaiso, sumoka trūkstamą socialinio draudimo įmokų sumą, pateikia Fondo valdybos teritoriniam skyriui patikslintas ataskaitas ir informaciją apie draudžiamųjų asmenų pajamas, už padarytą pažeidimą bauda neskiriama. Šiuo atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai

socialinio draudimo įmokos turėjo būti sumokėtos, iki socialinio draudimo įmokų sumokėjimo dienos įskaitytinai.

91. Fondo valdybos teritoriniai skyriai gali atidėti baudų išieškojimą iki vienerių metų, nustatę baudos mokėjimo grafiką. Pažeidus mokėjimo grafiką, taikomas išieškojimas priverstine tvarka.

92. Draudėjai gali kreiptis į Fondo valdybos teritorinius skyrius dėl baudų sumokėjimo (išieškojimo) atidėjimo, pateikdami:

92.1. motyvuotą prašymą, kuriame išdėstytos aplinkybės, dėl kurių buvo apskaičiuotos per mažos socialinio draudimo įmokos;

92.2. paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą;

92.3. patikrinimo akto, kuriame apskaičiuota bauda, kopiją;

92.4. baudų mokėjimo grafiką, kuriame išdėstytas baudų mokėjimas dalimis ne ilgiau kaip per vienerius metus;

92.5. dokumentą, patvirtinantį patikrinimo aktu papildomai priskaičiuotų (neteisėtai sumažintų) socialinio draudimo įmokų mokėjimą.

93. Jeigu draudėjas kreipiasi dėl baudų sumokėjimo (išieškojimo) atidėjimo, kuriam pagal konsoliduotos Europos Bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnį taikomos Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, Fondo valdybos teritorinis skyrius, gavęs draudėjo prašymą ir reikalaujamus dokumentus, pateikia pranešimą apie valstybės pagalbą Konkurencijos tarybai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles. Konkurencijos taryba, gavusi valstybės pagalbos pranešimą, patikrina, ar valstybės pagalbos pranešimas tinkamai užpildytas, ir patikrintą pranešimą perduoda Europos Komisijai arba grąžina valstybės pagalbos teikėjui pataisyti. Europos Komisijai pritarus valstybės pagalbos teikimui, Fondo valdybos teritorinis skyrius išnagrinėja draudėjo prašymą ir priėmęs sprendimą atidėti baudų sumokėjimo terminą išsiunčia pranešimą draudėjui.

94. Fondo valdybos teritoriniai skyriai, gavę draudėjo prašymą ir reikalaujamus dokumentus, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo dokumentų gavimo dienos, o tuo atveju, kai prašymą dėl baudos sumokėjimo (išieškojimo) nagrinėja Europos Komisija, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Europos Komisijos gauto išnagrinėto prašymo, priima sprendimą atidėti baudų sumokėjimą (išieškojimą) arba sprendimą dėl atsisakymo atidėti baudų sumokėjimą (išieškojimą).

95. Fondo valdybos teritorinis skyrius vieną šio sprendimo egzempliorių išsiunčia draudėjui, pranešdamas, kad:

95.1. priimtas sprendimas, kuriuo baudų sumokėjimas (išieškojimas) draudėjui neatidedamas, ir draudėjas privalo šias baudas sumokėti arba jos bus išieškotos priverstine tvarka;

95.2. priimtas sprendimas dėl baudų sumokėjimo (išieškojimo) atidėjimo ir draudėjas gali atvykti į Fondo valdybos teritorinį skyrių sudaryti sutartį dėl baudų sumokėjimo (išieškojimo) atidėjimo.

96. Draudėjui per nustatytą terminą neatvykus pasirašyti baudų sumokėjimo (išieškojimo) atidėjimo sutarties, Fondo valdybos teritorinis skyrius priima sprendimą dėl sutarties nesudarymo ir baudų sumokėjimo (išieškojimo) priverstine tvarka.

97. Baudos pradedamos mokėti ne vėliau kaip per mėnesį nuo sutarties pasirašymo, ir mokama kas mėnesį lygiomis dalimis.

98. Sutarties galiojimo laikotarpiu draudėjas privalo atidėtąsias baudas grąžinti sutartyje numatytais terminais bei sumomis ir mokėti visas privalomąsias (einamąsias) socialinio draudimo įmokas.

99. Pažeidus baudų mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus privalomųjų (einamųjų) socialinio draudimo įmokų, Fondo valdybos teritorinio skyriaus direktorius priima sprendimą nutraukti sutartį ir priverstine tvarka iš draudėjo išieškoti likusią nesumokėtą baudos dalį.

100. Baudų sumokėjimo (išieškojimo) dokumentai (sutartis ir visi sprendimai) parengiami 3 egzemplioriais, iš kurių vienas įteikiamas draudėjui, kitas – Fondo valdybai, o trečias lieka Fondo valdybos teritoriniame skyriuje.

101. Priėmus sprendimą dėl atsisakymo atidėti baudų sumokėjimą (išieškojimą) arba nutarus sprendimo nesudaryti, nutraukti sutartį, atnaujinamas baudų išieškojimas ir sankcijų taikymas.

102. Fondo valdyba gali atleisti draudėją nuo baudų mokėjimo, jeigu šis įrodo, kad apskaičiavo per mažas socialinio draudimo įmokas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo jo valios, kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti.

103. Draudėjai gali kreiptis į Fondo valdybą dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo, pateikdami:

103.1. motyvuotą prašymą, kuriame išdėstytos aplinkybės, dėl kurių buvo apskaičiuotos per mažos socialinio draudimo įmokos;

103.2. paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinę ataskaitą;

103.3. patikrinimo akto, kuriame apskaičiuota bauda, kopiją;

103.4. dokumentą, patvirtinantį patikrinimo aktu papildomai priskaičiuotų (neteisėtai sumažintų) socialinio draudimo įmokų mokėjimą.

104. Fondo valdyba, išnagrinėjusi draudėjo prašymą dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo, per 20 darbo dienų priima sprendimą ir vieną šio sprendimo egzempliorių išsiunčia draudėjui, pranešdama, kad:

104.1. priimtas sprendimas, kuriuo atleidimas nuo baudų mokėjimo draudėjui netaikomas, ir draudėjas privalo šias baudas sumokėti arba jos bus išiešotos priverstine tvarka;

104.2. priimtas sprendimas dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo ir draudėjas gali atvykti į Fondo valdybą sudaryti sutarties dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo.

105. Jeigu draudėjas kreipiasi dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo, kuriam pagal konsoliduotos Europos Bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnį taikomos Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, Fondo valdyba, gavusi draudėjo prašymą ir reikalaujamus dokumentus, pateikia pranešimą apie valstybės pagalbą Konkurencijos tarybai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles. Konkurencijos taryba, gavusi valstybės pagalbos pranešimą, patikrina, ar valstybės pagalbos pranešimas tinkamai užpildytas, ir patikrintą pranešimą perduoda Europos Komisijai arba grąžina valstybės pagalbos teikėjui pataisyti. Europos Komisijai pritarus valstybės pagalbos teikimui, Fondo valdyba išnagrinėja draudėjo prašymą ir priėmusi sprendimą dėl atleidimo nuo baudų mokėjimo išsiunčia pranešimą draudėjui.

XII. SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKŲ, BAUDŲ IR DELSPINIGIŲ SKOLŲ PASIBAIGIMAS

106. Fondo valdyba Fondo tarybos pritarimu gali atsisakyti visų ar dalies kreditorinių finansinių reikalavimų, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 239 „Dėl Kreditorių reikalavimų, kylančių iš piniginių prievolių, atsisakymo, vykdymo terminų atidėjimo ir piniginės prievolės pakeitimo kita prievole, kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla, kai bankrutuojanti įmonė sanuojama arba su ja sudaroma taikos sutartis, taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [17-686](#)).

107. Fondo valdyba, vadovaudamasi Fondo valdybos nustatytomis taisyklėmis, gali pripažinti socialinio draudimo įmokų, delspinigių ir baudų skolas beviltiškoms ir jas nurašyti, jeigu jų neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba jas priverstinai išieškoti netikslinga socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu, kai: nerasta socialinio draudimo įmokų mokėtojo turto arba rastas turtas yra nelikvidus (mažai likvidus); priverstinio išieškojimo išlaidos didesnės už mokestinę nepriemoką; netikslinga priverstinai išieškoti nepriemoką, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) būklė: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidas), asmeniui reikia gydymo, medicininės profilaktikos ir reabilitacijos, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jam jau teikiama.

108. Skolos sumokėjimo Fondui prievolė pasibaigia, kai juridinis asmuo likviduotas priverstinai ar po bankroto procedūros arba fizinis asmuo mirė ir nėra galimybės padengti mokestinės nepriemokos iš mirusio asmens palikimo arba įpėdinio turto (tuo atveju, kai įpėdinis už palikėjo skolas atsako visu savo turtu).

109. Skolos sumokėjimo Fondui prievolei pasibaigus, skola Fondo biudžetui nurašoma Fondo valdybos nustatyta tvarka.

110. Fondo valdyba, pasibaigus kalendoriniams metams, kuriais buvo teikiama pagalba, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles pateikia Konkurencijos tarybai metines suteiktos valstybės pagalbos ataskaitas.

111. Apskaičiuotos, bet į Fondą nustatytuoju laiku nesumokėtos draudėjų ir apdraustųjų socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos išieškomi priverstine tvarka. Nesumokėtos draudėjų ir apdraustųjų socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos išieškomi Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytais būdais ir Fondo valdybos nustatyta tvarka.

112. Pirmiausia išieškomos socialinio draudimo įmokos, po to – baudos, o vėliausiai – delspinigiai. Priverstine tvarka išieškomas Fondui priklausančias sumas Lietuvos Respublikos kredito įstaigos nurašo pagal Fondo administravimo įstaigų pateiktus mokėjimo nurodymus, kuriuose nurodomas teisinis pagrindas – sprendimas dėl skolos išieškojimo priverstine tvarka (data ir numeris), iš visų draudėjų sąskaitų kredito įstaigose, esančiose Lietuvos Respublikoje. Mokėjimo nurodymai, remiantis sprendimais dėl skolos išieškojimo priverstine tvarka, Lietuvos Respublikos kredito įstaigoms pateikiami, kai draudėjai neperveda socialinio draudimo lėšų nustatytuoju laiku. Sumos, priklausančios draudėjui mokėti kas mėnesį, apskaičiuojamos atsižvelgiant į einamąsias socialinio draudimo įmokas ir praėjusio ketvirčio draudėjų finansinių ataskaitų duomenis. Nustačius, kad nurašytos sumos viršija draudėjo įsiskolinimus, skirtumas įskaitomas į būsimąsias socialinio draudimo įmokas arba grąžinamas draudėjui Fondo valdybos nustatyta tvarka. Jeigu nurašytos sumos nepadengia socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo, nepadengtai įsiskolinimo sumai priimamas naujas sprendimas dėl skolos išieškojimo priverstine tvarka.

113. Į Fondą nesumokėtų draudėjų ir apdraustųjų asmenų socialinio draudimo įmokų ir apskaičiuotų delspinigių bei baudų išieškojimo senaties terminas yra 5 metai. Socialinio draudimo įmokų priverstinio išieškojimo senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo teisės priverstinai išieškoti socialinio draudimo įmokas atsiradimo dienos. Suėjus socialinio draudimo įmokų priverstinio išieškojimo senaties terminui, pasibaigia ir delspinigių bei baudų priverstinio išieškojimo senaties terminas. Suėjus priverstinio išieškojimo senaties terminui, socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos nurašomi Fondo valdybos nustatyta tvarka. Socialinio draudimo įmokos gali būti tikslinamos už ne didesnę kaip 5 metų laikotarpį nuo draudėjo kreipimosi datos. Šis terminas taikomas įvykiams, atsiradusiems po Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2004, Nr. [171-6295](#)) įsigaliojimo. Įvykiams, buvusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo, taikomi tuo metu galioję terminai.

114. Draudėjai, pažeidę socialinio draudimo įmokų apskaičiavimo ir mokėjimo nustatytą tvarką, atsako pagal įstatymus.

115. Lietuvos Respublikos kredito įstaigos Fondo lėšų apyvartos operacijas atlieka nemokamai.

116. Lietuvos Respublikos kredito įstaigos nemokamai teikia Fondo administravimo įstaigų prašymu reikiamą informaciją apie Lietuvos Respublikos kredito įstaigose atidarytas draudėjų sąskaitas ir lėšų likučius sąskaitose, taip pat kitą informaciją, kurios reikia Fondo administravimo įstaigoms.

117. Likviduojamos įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo visiškai atsiskaityti su Fondu ir pranešti apie tai teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai ir Fondo valdybos teritoriniam skyriui.

118. Draudėjui iškėlus bankroto bylą, Fondui priklausančios lėšos išieškomos Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (Žin., 2001, Nr. [31-1010](#)) nustatyta tvarka.

119. Fondo valdybai atidaromos Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kredito įstaigose Fondo lėšų ir Fondo valdybos veiklos finansavimo sąskaitos, valiutinės sąskaitos, taip pat kaupiamųjų pensijų įmokų sąskaita.

120. Į Fondo lėšų sąskaitą įskaitomos socialinio draudimo įmokos ir kitos Fondo biudžete numatytos pajamos. Iš šios sąskaitos reikiamos sumos pervedamos į Fondo valdybos teritorinių skyrių ir kitų Fondo administravimo įstaigų pensijų, pašalpų ir kompensacijų mokėjimo sąskaitas,

Fondo valdybos teritorinių skyrių ir kitų Fondo administravimo įstaigų veiklos finansavimo sąskaitas, taip pat jos naudojamos kaip laikinai laisvos lėšos. Iš šios sąskaitos finansuojamos ir kitos priemonės, numatytos Fondo biudžete.

121. Fondo valdybos veiklos finansavimo sąskaitoje atliekamos visos šios įstaigos išlaikymo ir ūkinės veiklos piniginių operacijos. Lėšos į šią sąskaitą pervedamos iš Fondo lėšų sąskaitos. Lėšos Fondo valdybos veiklai finansuoti pervedamos remiantis patvirtintąja šios įstaigos veiklos sąnaudų sąmata.

122. Į kaupiamųjų pensijų įmokų sąskaitą pervedamos ir iki pervedimo pensijų fondams joje laikomos kaupiamosios pensijų įmokos, nurodytos Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme. Šios lėšos naudojamos tik pervedimui į pensijų fondus kaip kaupiamosios pensijų įmokos.

123. Fondo valdybos teritoriniams skyriams ir kitoms Fondo administravimo įstaigoms, atsižvelgiant į jų veiklos pobūdį, Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kredito įstaigose atidaromos šios sąskaitos operacijoms atlikti: valstybinio socialinio draudimo lėšų surenkamoji; valstybinių socialinio draudimo pensijų, pašalpų ir kompensacijų mokėjimo; Fondo valdybos teritorinių skyrių ir kitų Fondo administravimo įstaigų veiklos finansavimo.

124. Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto dydžio nedarbo socialinio draudimo įmokas Fondo valdyba kas savaitę pveda Užimtumo fondui. Pasibaigus ketvirčiui, nedarbo socialinio draudimo įmokos perskaičiuojamos pagal faktiškai gautas draudėjų nedarbo socialinio draudimo įmokas, papildomai apskaičiuotos sumos pervedamos kartu su einamosiomis nedarbo socialinio draudimo įmokomis, o permokėtos sumos atimamos iš einamųjų nedarbo socialinio draudimo įmokų.

XIII. KITI KLAUSIMAI IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

125. Lietuvos Respublikos kredito įstaigos, pažeidusios šiose Taisyklėse nustatytą tvarką ir tuo padariusios žalą Fondui, privalo šią žalą atlyginti.

126. Metinis Fondo biudžetas baigiamas vykdyti gruodžio 31 dieną. Iki tos dienos būtina pervesti į Lietuvos Respublikos kredito įstaigų atitinkamas sąskaitas Fondo administravimo ir kitų įstaigų, pagal sutartis vykdančių Fondo operacijas, kasose esančius grynų pinigų likučius.

127. Duomenys apie grynų pinigų likučius Fondo valdybos teritorinių skyrių pensijų, pašalpų ir kompensacijų mokėjimo sąskaitose pranešami Fondo valdybai kasmet iki sausio 5 dienos, o Fondo administravimo įstaigų veiklos sąskaitų likučiai pervedami į Fondo valdybos veiklos finansavimo sąskaitą.

128. Nepanaudoti lėšų likučiai Fondo valdybos veiklos finansavimo sąskaitoje lieka šiai įstaigai. Atsižvelgiant į nebaigtus atsiskaitymus ir praeitais metais neatliktus sistemos palaikymo ir plėtojimo darbus, sudaroma nepanaudotų lėšų likučių sumai lygi išlaidų sąmata, kurią tvirtina Fondo valdyba.

129. Nepanaudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai, skirti Fondui valstybinėms pensijoms išmokėti, grąžinami į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Žin., 1990, Nr. [24-596](#); 2004, Nr. [4-47](#)) nustatyta tvarka.

130. Draudėjai, privalantys mokėti socialinio draudimo įmokas, privalo kiekvieną ketvirtį pateikti Fondo valdybos teritoriniams skyriams finansines ataskaitas. Savarankiškai dirbantys asmenys, privalantys mokėti socialinio draudimo įmokas valstybinės socialinio draudimo pensijos pagrindinei daliai, finansinių ataskaitų gali neteikti. Fondo biudžeto vykdymo ketvirčių ir metų ataskaitą rengia Fondo valdyba.

131. Fondo valdyba rengia operatyviasias savaitės, mėnesio ir ketvirčio ataskaitas, kurias teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, taip pat (ministerijos prašymu) teikia paaiškinimus dėl šių Taisyklių nuostatų taikymo praktikoje.

132. Fondo biudžeto vykdymo ketvirčių ataskaitą sudaro Fondo balanso ataskaita, pajamų ir išlaidų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, kuriose rodikliai išdėstomi pagal šių Taisyklių 2 priede pateiktą Valstybinio socialinio draudimo fondo balanso, pajamų ir išlaidų, pinigų srautų ataskaitų struktūrą, taip pat Fondo valdybos aiškinamasis raštas. Ketvirčių ataskaitos pajamų ir išlaidų

straipsniai detalizuojami pagal šių Taisyklių 1 priede pateiktą papildomų lentelių klasifikaciją. Ketvirčio ataskaita parengiama iki kito ketvirčio antrojo mėnesio 15 dienos ir pateikiama Finansų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

133. Operatyviąją mėnesio ataskaitą sudaro pinigų srautų ataskaita, kurioje rodikliai išdėstomi pagal šių Taisyklių 2 priede pateiktą Fondo biudžeto pinigų srautų ataskaitos struktūrą. Operatyvioji mėnesio ataskaita parengiama iki kito mėnesio 10 dienos.

134. Fondo valdyba kas mėnesį pateikia Finansų ministerijai pinigų srautų operatyviasias ataskaitas, parengtas pagal nacionalinio biudžeto konsoliduotoms ataskaitoms rengti taikomus principus ir pajamų bei išlaidų klasifikaciją. Operatyviosios mėnesio ataskaitos pateikiamos iki kito mėnesio 15 dienos. Ketvirčiui pasibaigus, iki kito ketvirčio antrojo mėnesio 15 dienos pateikiama patikslinta ketvirčio ataskaita.

135. Fondo valdybos teritoriniai skyriai sudaro verslo liudijimus turinčių asmenų, skolingų Fondui, sąrašus ir pateikia juos vietos mokesčio administratoriui ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio 5 dienos.

136. Fondo lėšų naudojimo tvarką ir apskaitos tvarką rengia ir tvirtina Fondo valdyba, vadovaudamasi tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 1 priedas

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ, PINIGŲ SRAUTŲ KLASIFIKACIJA IR PAPILDOMOS LENTELĖS

I. VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ KLASIFIKACIJA

1. Pajamos
 - 1.1. Draudėjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.2. Apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.3. Savarankiškai dirbančių asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.4. Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos
 - 1.5. Baudos ir delspinigiai
 - 1.6. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų valstybės piniginių išteklių
 - 1.7. Atgautos į ankstesnių metų išlaidas iškeltos abejotinai atgautinos sumos
 - 1.8. Veiklos pajamos ir iš turimo kapitalo gaunamos pajamos
2. Išlaidos
 - 2.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 2.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 2.3. Nedarbo socialiniam draudimui
 - 2.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui
 - 2.5. Lėšos, pervedamos į Privalomojo sveikatos draudimo fondą
 - 2.6. Lėšos, pervedamos į pensijų fondus
 - 2.7. Neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos
 - 2.8. Veiklos sąnaudos
3. Einamųjų metų rezultatas

II. PINIGŲ SRAUTŲ KLASIFIKACIJA

1. Įprastinė veikla
 - 1.1. Fondo įprastinė veikla
 - 1.1.1. Pinigų įplaukos
 - 1.1.1.1. Draudėjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.1.1.1.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 1.1.1.1.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 1.1.1.1.3. Nedarbo socialiniam draudimui
 - 1.1.1.1.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui
 - 1.1.1.1.5. Sveikatos draudimui
 - 1.1.1.1.6. Pensijos pagrindinės dalies draudimui valstybės lėšomis
 - 1.1.1.1.7. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui valstybės lėšomis
 - 1.1.1.2. Apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.1.1.2.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 1.1.1.2.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 1.1.1.3. Savarankiškai dirbančių asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.1.1.4. Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos

Papildyta papunkčiu:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

- 1.1.1.5. Baudos ir delspinigiai
- 1.1.1.6. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų valstybės piniginių išteklių
- 1.1.1.7. Veiklos pajamos ir iš turimo kapitalo gaunamos pajamos
- 1.1.2. Pinigų išlaidos
 - 1.1.2.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 1.1.2.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 1.1.2.3. Nedarbo socialiniam draudimui
 - 1.1.2.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui
 - 1.1.2.5. Lėšos, pervedamos į Privalomojo sveikatos draudimo fondą
 - 1.1.2.6. Lėšos, pervedamos į pensijų fondus
 - 1.1.2.7. Veiklos sąnaudos
- 1.2. Kita Fondui pavesta veikla
 - 1.2.1. Pinigų įplaukos
 - 1.2.2. Pinigų išlaidos
- 2. Investicinė veikla
 - 2.1. Išlaidos nematerialiajam turtui įsigyti
 - 2.2. Įplaukos, gautos pardavus nematerialųjį turtą
 - 2.3. Išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti
 - 2.4. Įplaukos, gautos pardavus ilgalaikį materialųjį turtą
 - 2.5. Išlaidos akcijoms, obligacijoms, kitiems vertybiniais popieriams įsigyti
 - 2.6. Įplaukos, gautos pardavus akcijas, obligacijas, kitus vertybinius popierius
- 3. Finansinė veikla
 - 3.1. Gautos trumpalaikės paskolos
 - 3.2. Grąžintos trumpalaikės paskolos
 - 3.3. Gautos ilgalaikės paskolos
 - 3.4. Grąžintos ilgalaikės paskolos
 - 3.5. Įsipareigojimų pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartis padengimas
- 4. Grynų pinigų ir jų ekvivalentų pokytis
- 5. Grynų pinigų ir jų ekvivalentų cirkuliacija
 - 5.1. Metų pradžioje
 - 5.2. Pokytis
 - 5.3. Metų pabaigoje
- 6. Kasos apyvartos lėšos

III. PAPILDOMOS LENTELĖS

- 1. Pajamos
 - 1.1. Draudėjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.1.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 1.1.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 1.1.3. Nedarbo socialiniam draudimui
 - 1.1.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui
 - 1.1.5. Sveikatos draudimui
 - 1.1.6. Pensijos pagrindinės dalies draudimui valstybės lėšomis
 - 1.1.7. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui valstybės lėšomis
- Papildyta papunkčiu:*
 Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296
- 1.2. Apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.2.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 1.2.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui

- 1.3. Savarankiškai dirbančių asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.3.1. Pensijos pagrindinės dalies draudimui
 - 1.3.2. Pensijos papildomos dalies draudimui
 - 1.3.3. Pensijos pagrindinės dalies draudimui, kai dalis valstybinio socialinio draudimo įmokos dengiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto
 - 1.3.3.1. Privalomai draudžiamų asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokos
 - 1.3.3.2. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įmokos
- 1.5. Baudos ir delspinigiai
 - 1.5.1. Fondui
 - 1.5.2. Privalomojo sveikatos draudimo fondui
- 1.6. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų valstybės piniginių išteklių
 - 1.6.1. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto
 - 1.6.2. Asignavimai iš kitų valstybės piniginių išteklių
- 2. Išlaidos
 - 2.1. Pensijų socialiniam draudimui
 - 2.1.1. Senatvės pensijos
 - 2.1.2. Netekto darbingumo (invalidumo) pensijos
 - 2.1.3. Našlių ir našlaičių (maitintojo netekimo) pensijos
 - 2.1.4. Ištarnautojo laiko pensijos
 - 2.1.5. Kompensacijos už ypatingas darbo sąlygas
 - 2.1.6. Išankstinės senatvės pensijos
 - 2.1.7. Išmokos mirusius pensijų gavėjus laidojusiems asmenims
 - 2.2. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui
 - 2.2.1. Privalomajam valstybiniam socialiniam draudimui
 - 2.2.1.1. Ligos pašalpos
 - 2.2.1.2. Motinystės pašalpos
 - 2.2.1.3. Motinystės (tėvystės) pašalpos
 - 2.2.1.4. Profesinės reabilitacijos pašalpos
 - 2.2.2. Savanoriškajam valstybiniam socialiniam draudimui
 - 2.2.2.1. Ligos pašalpos
 - 2.2.2.2. Motinystės pašalpos
 - 2.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui
 - 2.4.1. Ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos pašalpa
 - 2.4.2. Netekto darbingumo vienkartinė kompensacija
 - 2.4.3. Netekto darbingumo periodinė kompensacija
 - 2.4.4. Vienkartinė išmoka apdraustajam mirus
 - 2.4.5. Periodinė draudimo išmoka apdraustajam mirus
 - 2.4.6. Lėšos, skirtos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai
 - 2.7. Veiklos sąnaudos
 - 2.7.1. Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudos
 - 2.7.1.1. Darbo užmokestis
 - 2.7.1.2. Socialinio draudimo įmokos
 - 2.7.1.3. Prekių ir paslaugų įsigijimo sąnaudos
 - 2.7.1.3.1. Pašto paslaugos
 - 2.7.1.3.2. Ryšių paslaugos
 - 2.7.1.3.3. Šildymas
 - 2.7.1.3.4. Elektros energija
 - 2.7.1.3.5. Vandentiekis ir kanalizacija bei kitos komunalinės paslaugos
 - 2.7.1.3.6. Nuoma
 - 2.7.1.3.7. Remontas

- 2.7.1.3.8. Transporto išlaikymas
 - 2.7.1.3.9. Komandiruotės
 - 2.7.1.3.10. Darbuotojų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas
 - 2.7.1.3.11. Smulkus mažavertis inventorių
 - 2.7.1.3.12. Medžiagos
 - 2.7.1.3.13. Turto draudimas ir įvertinimas
 - 2.7.1.3.14. Žemės nuomos mokesčiai
 - 2.7.1.3.15. Pensijų, pašalpų ir kompensacijų mokėjimo sąnaudos
 - 2.7.1.3.16. Tarptautinis bendradarbiavimas
 - 2.7.1.3.17. Audito, teisinės ir kitos konsultacinės paslaugos
 - 2.7.1.3.18. Kompiuterinės technikos palaikymas ir aptarnavimas
 - 2.7.1.3.19. Programinės įrangos priežiūra ir diegimas
 - 2.7.1.3.20. Dokumentų ir blankų gamyba
 - 2.7.1.3.21. Kitos sąnaudos
 - 2.7.2. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija
 - 2.7.3. Kitos Fondo veiklos sąnaudos
-

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 2 priedas

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BALANSO, PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ, PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITŲ STRUKTŪRA IR PAGRINDINIAI APSKAITOS PRINCIPAI

I. BALANSO ATASKAITOS STRUKTŪRA

1. Turtas
 - 1.1. Trumpalaikis turtas
 - 1.1.1. Grynai pinigai ir indėliai
 - 1.1.2. Gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai
 - 1.1.3. Gautinos sumos ir išankstinis apmokėjimas
 - 1.1.4. Investicijos
 - 1.1.5. Kitas trumpalaikis turtas
 - 1.2. Ilgalaikis turtas
 - 1.2.1. Gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai
 - 1.2.2. Gautinos sumos ir išankstinis apmokėjimas
 - 1.2.3. Investicijos
 - 1.2.4. Nematerialusis turtas
 - 1.2.5. Ilgalaikis materialusis turtas
 - 1.2.6. Nebaigta statyba
2. Įsipareigojimai ir rezervai
 - 2.1. Trumpalaikiai įsipareigojimai
 - 2.1.1. Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo išmokos
 - 2.1.2. Mokėtinos sumos ir sukaupotos sąnaudos
 - 2.1.3. Trumpalaikės paskolos
 - 2.1.4. Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis
 - 2.2. Ilgalaikiai įsipareigojimai
 - 2.2.1. Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo išmokos
 - 2.2.2. Ilgalaikės paskolos
 - 2.2.3. Kitos ilgalaikės skolos
 - 2.3. Dotacijos, subsidijos
 - 2.4. Rezervai
 - 2.4.1. Fondo rezervas
 - 2.4.2. Perkainojimo rezervas
 - 2.4.3. Einamųjų metų rezervas

II. PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ ATASKAITOS STRUKTŪRA

Pajamų ir išlaidų ataskaitoje rodikliai išdėstomi pagal šių Taisyklių 1 priede nurodytą pajamų ir išlaidų klasifikaciją ir papildomas lentelės.

III. PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS STRUKTŪRA

Pinigų srautų ataskaitoje rodikliai išdėstomi pagal šių Taisyklių 1 priede nurodytą pinigų srautų klasifikaciją.

IV. PAGRINDINIŲ BALANSO ATASKAITOS STRAIPSNIŲ PAAIŠKINIMAS

1.1.1. Gryni pinigai ir indėliai

Šiame straipsnyje apskaitomi visi Fondo administravimo įstaigų piniginiai likučiai kredito įstaigų sąskaitose ir kasose, pinigų ekvivalentiniai ir trumpalaikiai indėliai, sumažinti neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumomis (išskyrus esančius Fondo administravimo įstaigų veiklos finansavimo sąskaitose).

1.1.2. Gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai, kurių mokėjimo laikas – 12 mėnesių laikotarpis. Gautinos socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai sumažinami įvertintomis neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumomis.

1.1.3. Gautinos sumos ir išankstinis apmokėjimas

Šiame straipsnyje apskaitomos kitos Fondo gautinos sumos, nesusijusios su valstybiniu socialiniu draudimu, išankstinis apmokėjimas ir sukauptos pajamos, sumažinti neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumomis.

1.1.4. Investicijos

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo trumpalaikės investicijos mažesne – įsigijimo arba rinkos – verte.

1.1.5. Kitas trumpalaikis turtas

Šiame straipsnyje apskaitomas kitas trumpalaikis turtas, nepriskirtinas nė vienam iš 1.1.1–1.1.4 straipsnių.

1.2.1. Gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai

Šiame straipsnyje apskaitomos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai, kurių mokėjimo laikas – vėliau kaip po 12 mėnesių. Gautinos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai sumažinami įvertintomis neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumomis.

1.2.2. Gautinos sumos ir išankstinis apmokėjimas

Šiame straipsnyje apskaitomos kitos Fondo gautinos sumos, nesusijusios su valstybiniu socialiniu draudimu, išankstinis apmokėjimas ir sukauptos pajamos, kurių mokėjimo laikas – vėliau kaip po 12 mėnesių, sumažinti neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumomis.

1.2.3. Investicijos

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo ilgalaikės investicijos įsigijimo verte, sumažinta ne laikinu investicijų vertės sumažėjimu, kuris nustatomas kiekvienai individualiai investicijai.

1.2.4. Nematerialusis turtas

Šiame straipsnyje apskaitomas Fondui priklausantis nematerialusis ilgalaikis turtas likutine verte.

1.2.5. Ilgalaikis materialusis turtas

Šiame straipsnyje apskaitomas Fondui priklausantis ilgalaikis materialusis turtas likutine arba perkainota verte.

1.2.6. Nebaigta statyba

Šiame straipsnyje apskaitomas Fondui priklausantis neužbaigtas materialusis turtas likutine arba perkainota verte.

2.1.1. Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo išmokos

Šiame straipsnyje apskaitomi Fondo įsipareigojimai, susiję su valstybinio socialinio draudimo išmokomis, kurių mokėjimo laikas – 12 mėnesių laikotarpis.

2.1.2. Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos

Šiame straipsnyje apskaitomi Fondo trumpalaikiai įsiskolinimai ir sukauptos sąnaudos, nesusiję su valstybinio socialinio draudimo išmokomis.

2.1.3. Trumpalaikės paskolos

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo išmokoms paimtos paskolos, kurių grąžinimo laikas – 12 mėnesių laikotarpis.

2.1.4. Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis

Šiame straipsnyje apskaitoma per 12 mėnesių nuo ataskaitos sudarymo datos grąžintina Fondo išmokoms paimtų ilgalaikių paskolų dalis.

2.2.1. Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo išmokos

Šiame straipsnyje apskaitomi Fondo įsipareigojimai, susiję su valstybinio socialinio draudimo išmokomis, kurių mokėjimo laikas – ne vėliau kaip po 12 mėnesių.

2.2.2. Ilgalaikės paskolos

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo išmokoms paimtos paskolos, kurių grąžinimo laikas – vėliau kaip po 12 mėnesių.

2.2.3. Kitos ilgalaikės skolos

Šiame straipsnyje apskaitomos kitos Fondo ilgalaikės skolos, neapskaitytos 2.2.1 ir 2.2.2 straipsniuose.

2.3. Dotacijos, subsidijos

Šiame straipsnyje apskaitomas valstybės ir tarptautinių institucijų dotacijų ir subsidijų nepanaudotas likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

V. PAGRINDINIŲ PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ ATASKAITOS STRAIPSNIŲ PAAIŠKINIMAS

1.1. Draudėjų valstybinio socialinio draudimo įmokos

Šiame straipsnyje nurodomos į Fondą mokamos už apdraustuosius įmonių, įstaigų, organizacijų ir fizinių asmenų apskaičiuotos socialinio draudimo įmokos, kurios pagal Lietuvos Respublikos Seimo nustatytus valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifus skaičiuojamos nuo darbo užmokesčio.

Šiame straipsnyje nurodomos ir vidaus reikalų, krašto apsaugos, valstybės saugumo sistemų įstaigų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių mokamos už statutinius valstybės tarnautojus, profesinės karo tarnybos karius ir privalomosios pradinės karo tarnybos karius valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurios pagal Lietuvos Respublikos Seimo nustatytus valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifus pensijų ir nedarbo socialiniam draudimui skaičiuojamos nuo atlyginimo už tarnybą, taip pat pensijų, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų ir nedarbo socialinio draudimo įmokos už asmenis, privalomai draudžiamus valstybės lėšomis.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

1.2. Apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo įmokos

Šiame straipsnyje nurodomos apskaičiuotos valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurias į Fondą moka apdrausti darbuotojai, statutiniai valstybės tarnautojai, profesinės karo tarnybos kariai pagal Lietuvos Respublikos Seimo nustatytus valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifus nuo atlyginimo už darbą (tarnybą).

1.3. Savarankiškai dirbančių asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokos

Šiame straipsnyje nurodomos apskaičiuotos valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurias į Fondą moka savarankiškai dirbantys asmenys pagal Lietuvos Respublikos Seimo nustatytus valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifus.

1.4. Valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo įmokos

Šiame straipsnyje apskaitomos valstybinio savanoriškojo socialinio draudimo apskaičiuotos įmokos.

1.5. Baudos ir delspinigiai

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos baudos ir delspinigiai, susiję su valstybinio socialinio draudimo sankcijų taikymu.

1.6. Asignavimai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų valstybės piniginių išteklių

Šiame straipsnyje apskaitomi Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai ir asignavimai, skirti lėšoms, pervedamoms į pensijų fondus, kompensuoti.

1.7. Atgautos į ankstesnių metų išlaidas iškeltos abejotinai atgautinos sumos

Šiame straipsnyje apskaitomos atgautos į ankstesnių metų išlaidas iškeltos abejotinai atgautinos sumos.

1.8. Veiklos pajamos ir iš turimo kapitalo gaunamos pajamos

Šiame straipsnyje apskaitomos Fondo pajamos – už ne socialinio draudimo išmokų apskaičiavimą, skyrimą ar mokėjimą gautos pajamos, palūkanos, dividendai, skirtumas tarp ilgalaikio turto likutinės, investicijų (vertybinių popierių) apskaitinės vertės ir pardavimo kainos, kitos 1.1–1.7 straipsniuose nepaminėtos pajamos.

2.1. Pensijų socialinis draudimas

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos senatvės, netekto darbingumo (invalidumo), našlių ir našlaičių (maitintojo netekimo), ištarnautojo laiko pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, išankstinių valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų sumos.

2.2. Ligos ir motinystės socialinis draudimas

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) ir profesinės reabilitacijos pašalpos.

2.3. Nedarbo socialinis draudimas

Šiame straipsnyje apskaitomos nedarbo socialinio draudimo lėšos, pervedamos Užimtumo fondui.

2.4. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo arba profesinės ligos pašalpos, netekto darbingumo vienkartinės ir periodinės kompensacijos, vienkartinės ir periodinės draudimo išmokos apdraustajam mirus, lėšos, skirtos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai.

2.5. Lėšos, pervedamos į Privalomojo sveikatos draudimo fondą

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos Privalomojo sveikatos draudimo fondui priklausančios lėšos.

2.6. Lėšos, pervedamos į pensijų fondus

Šiame straipsnyje apskaitomos apskaičiuotos pensijų fondams pervedamos lėšos.

2.7. Neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos

Šiame straipsnyje apskaitomos laikomos neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis sumos. Laikomos neatgautinomis ir abejotinai atgautinomis socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai turi būti apskaitomi vidinėje Fondo apskaitoje, iki Fondo valdyba priims sprendimą dėl neatgautinų ir abejotinai atgautinų sumų pripažinimo beviltiškoms.

2.8. Veiklos sąnaudos

Šiame straipsnyje nurodomos Fondo administravimo įstaigų veiklos sąnaudos – darbo užmokesčio, socialinio draudimo, prekių ir paslaugų įsigijimo sąnaudos (pvz., pašto paslaugų sąnaudos, ryšių paslaugų sąnaudos, sąnaudos šildymui, elektrai, vandeniui, remontui, nuomai, transporto išlaikymui, komandiruotėms, darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui, smulkiam mažaverčiam inventoriui ir medžiagoms, turto draudimui ir įvertinimui, žemės nuomos mokesčiams, sąnaudos, susijusios su pensijų, pašalpų ir kompensacijų mokėjimu, sąnaudos tarptautiniam bendradarbiavimui, auditui, teisinėms ir kitoms konsultacijoms, kompiuterinės technikos palaikymui ir aptarnavimui, programinės įrangos priežiūrai ir diegimui, dokumentų ir blankų gamybai, kitos sąnaudos), ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, kitos sąnaudos (pvz., sumokėtos palūkanos, delspinigiai už laiku draudėjams nepervestas lėšas pašalpoms išmokėti ir kitos sąnaudos).

VI. PAGRINDINIŲ PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS STRAIPSNIŲ PAAIŠKINIMAS

1.1. Įprastinės veiklos pinigų įplaukos – draudėjų sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, baudos ir delspinigiai, gautos kitos veiklos pajamos, gauti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar kitų valstybės piniginių išteklių asignavimai, kitos į Fondo administravimo įstaigų sąskaitas įplaukusios pinigų sumos.

1.2. Įprastinės veiklos pinigų išlaidos

Šiame straipsnyje nurodomos išmokėtos valstybinės socialinio draudimo pensijos, pašalpos ir kompensacijos, nedarbo socialiniam draudimui pervestos lėšos, lėšos, pervestos į Privalomojo sveikatos draudimo fondą ir pensijų fondus, Fondo administravimo įstaigoms išlaikyti pervestos lėšos, sumokėtos palūkanos ir delspinigiai, išmokėtos kitų biudžetų pensijos ir pašalpos, pervestos kitos pinigų sumos.

2.1. Išlaidos nematerialiajam turtui įsigyti

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, išleista nematerialiajam turtui įsigyti.

2.2. Įplaukos, gautos pardavus nematerialųjį turtą

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, gauta pardavus (perleidus) nematerialųjį turtą.

2.3. Išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, išleista ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti.

2.4. Įplaukos, gautos pardavus ilgalaikį materialųjį turtą

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, gauta pardavus (perleidus) ilgalaikį materialųjį turtą.

2.5. Išlaidos akcijoms, obligacijoms, kitiems vertybiniais popieriams įsigyti

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, išleista akcijoms, obligacijoms, kitiems vertybiniais popieriams įsigyti.

2.6. Įplaukos, gautos pardavus akcijas, obligacijas, kitus vertybinius popierius

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, gauta pardavus (perleidus) akcijas, obligacijas, kitus vertybinius popierius.

3.1. Gautos trumpalaikės paskolos

Šiame straipsnyje nurodoma einamaisiais metais gautų trumpalaikių paskolų suma.

3.2. Grąžintos trumpalaikės paskolos

Šiame straipsnyje nurodoma einamaisiais metais grąžintų trumpalaikių paskolų suma.

3.3. Gautos ilgalaikės paskolos

Šiame straipsnyje nurodoma einamaisiais metais gautų ilgalaikių paskolų suma.

3.4. Grąžintos ilgalaikės paskolos

Šiame straipsnyje nurodoma einamaisiais metais grąžintų ilgalaikių paskolų suma.

3.5. Įsipareigojimų pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartis padengimas

Šiame straipsnyje nurodoma pinigų suma, sumokėta einamaisiais metais už lizingo (finansinės nuomos) būdu įsigytą ilgalaikį turtą.

VII. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

Finansinių ataskaitų pastabose turi būti nurodyta papildoma informacija, padedanti geriau suprasti finansinių ataskaitų duomenis, kaip nurodyta tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose.

Finansinių ataskaitų pastabose turi būti nurodyta:

pagrindiniai apskaitos principai, pagal kuriuos rengiamos finansinės ataskaitos;

finansinių ataskaitų straipsnių detalizavimas (nurodant svarbiausias sumas);

ilgalaikio materialiojo turto pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį;

rezervų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį;

svarbūs nebalansiniai ir galimi įsipareigojimai;

operacijos su susijusiomis šalimis;

kiti paaiškinimai, kurių reikia finansinėms ataskaitoms suprasti.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [296](#), 2006-03-27, Žin., 2006, Nr. 35-1249 (2006-03-30), i. k. 1061100NUTA00000296

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 647 "Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo